

Foia enciclopedică literară lunară.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria 12 corône
 Pentru România și străinătate . . . 17 franci

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiunile de 3 ori ce conțin cam 150
 cuvinte 6 corône: până la 200 cuvinte 8 corône
 și mai sus 10 corône.

Tot ce privesce foia să se adreseze la Redacțiunea și administrațiunea Revistei Ilustrate în Șoimuș p. u. Nagy-Sajó.

IOAN MAIORESCU.

Unul dintre bărbații, cari s-au devotați și au luptat pentru cauza neamului românesc în aceeași măsură de dincoace și de dincolo de Carpați, este *Ioan Maiorescu*.

El s-a născut la anul 1811 în satul Bucerdea lângă Blaj. Numele lui de familie era Trif, familie care sta în legătură de rudenie cu familia lui Petru Maior și de aceea Ioan Trif luă mai târziu numele de Maiorescu. Familia Trif din Bucerdea era înrudită și cu familia Episcopului Samuil Vulcan din Oradea-mare.

Studiile și le-a făcut în Blaj, Cluj, Pesta și Viena. Terminând studiile în anul 1836 Ioan Maiorescu a trecut în România, ca dascăl la școala elementară din Cernaț lângă Turnu-Severin, și apoi director la gimnasiul din Craiova, de unde a fost chemat la Iași ca profesor la seminariul din Socola. În anul 1847 Ioan Maiorescu ajunsă inspector al școlilor din Muntenia împreună cu Tr. Laurian.

În anul 1848 guvernul României îl trimise ca agent diplomatic la parlamentul din Frankfurt, unde printr'un memorial lucrat de dânsul cerea: intervenirea puterilor centrale în cauza Românilor.

În 1849 veni din Frankfurt la Viena, unde se alătură lângă deputațiunea națională compusă din Ardeleni, Bănățeni și Bucovineni, spre a conlucra la emanciparea Românilor din Austria. După aceea se aședă pe câțva timp la Sibiu, călătorii în munții apuseți adunând date relativ la faptele răsboinice sevêșite sub conducerea prefecților Avram Iancu, Simion Balint, Vlăduț și Acsentie Sever, pre cari le-a lucrat în formă de raporturi. »Dacă câți-va prefecți și tribunii, șice G. Baritiu, scăpară din prinsore și dacă unii nu-și perdură viața, meritul este în mare parte alui Maiorescu.«

În anul 1850 primi în Viena postul de redactor român la »Foia legilor imperiale.« Èr în anul 1857 întreprinse prima călătorie în Istria cu scop de a cunoșce pe Români istriani. Din Istria se întorse la Bra-

șov, de aci trecu în Moldova și în 1860, aședându-se în București, fu numit director al Eforiei școlilor și profesor de istoria română la Universitate. După ce mai făcu o călătorie în Istria și alta la Berlin, se puse cu mare zel pe studiul istoriei, dar mörtea îl răpi deja în 5 Septembrie 1864.

Două fete.

— Novellă scrisă de *Cyprian*. —

Erau surorî. —

Cam cu cincî ani înainte de acesta le-au vădut pre ele pre stradă. Vestmintele lor, pălăriile, umbrelele și vëlurile le erau într'o formă, nu însă umbletul, talia și fisonomia, cu deosebire fisonomia se deosebea ca ceriul și pământul: vestețire și vieță.

Cornelia palidă, macră și ososă. *Măriora* o frumoasă fată înfloritore — plină de vieță. *Cornelia* tristă și umilită, *Măriora* superbă și ambițiosă. Omenii preste tot se îndatinéză cu frumșeta fetei celei mai tinere; ceea ce pare a fi ordul naturei. Și nime-nu se minunéză de aceea, că simbolul iubirei de soră apăru minunat în toate privințele pre svelta-i talie a celei mai mici și reduce la nescari caricaturî ridicule roșieticul și măiestritul vël preste obrazul palid și subt a celei mai mari.

Toți le cunosc, toți privesc după ele și constată, că is surorî, și nu întârzie nime de a aduce asupra lor — în numele sorții — o aspră judecată: adecă compătîmind pre cea urită, a-i profeti mare fericire celei frumoșe.

Cu 5 ani înainte de acesta *Cornelia* era de douăzeci și cincî de ani, ér *Măriora* de douăzeci. Pre *Cornelia* o țineau de vre-o douăzeci și opt séu treideci, ér pre *Măriora* de vre-o optspredece, nouéspredece ani.

Numêrul de douăzeci în unele împrejurări îl exprimă omenii cam cu greu, știind bine, ca după aceea cu o mai mare celeritate se apropie de treideci. Frumșeta însă e o împrejurare alinătore, pre care cu toții o luăm cu plăcere în considerare și o punem înaintea anilor repede trecători. Mama lor, o femeia bună, cu tactică și înțelptă, cu mare iubire veghia preste fetele ei și se îngrijea cu serioșitate de venitoriul lor. După-ce însă din spesele menite pentru susținerea modestei lor căși și ultimele parale au rămas fără rezultatul dorit, s'a consultat cu soțul ei, că pentru *Cornelia* nu mai în provincă mai este speranță.

Un om modest și simplu ar fi pentru dânsa, s'a îndatinat a dice, un econom, dirigător sau așa ceva, care ar avea lipsă de o soție fidelă și economă bună. Cavalerii de acum n'au aplecare pentru femei economie și lucrătore, voesc se se fudulésca și cu femeile lor și vreau se și-le arete recomandându-le ca pre cutare marfă de modă. De *Măriora* nici nu-mi aduc aminte, dar pre *Cornelia* o se-o trimitem la vară la mătușă-sa la țeră.

O au și trimis la mătușă-sa, carea locuia departe în provincă. Expedițiunea a avut un succes neașteptat, căci nici o lună nu s'a împlinit și faimele circumspecte și precaute dela început s'au schimbat în faime adevărate. Șpanul conților *Merzeșci* a cerut mâna *Corneliei* și ea nu l'a corfat.

»Nu îl iubesc, le scrisă ea părinților sei, și din epistola ei se observa ultima abdicere de vechea ei închipuire, însă îl voiți stima și îi voiți fi totdeauna soție credinciosă. Acesta de altmîntrelea i o-am spus'o și lui *Eugen* și el e atât de bun și atât de cinstit, încât se mulțamesce și cu atâta. Vom locui în mijlocul unei mari câmpii, departe de ori ce gălăgie și așa retrază îmi va fi ușor a uita tôte.» Mătușă-sa a desemnat partea din urmă rămasă golă din epistolă cu neșce hieroglife admirabile, din cari după multe consiliî familiare reeși, că *Eugen Roșescu* avea locuință frumoșă cu 4 încăperi, drept de a ținea vaci, cai, oi și porci, o grădină mare și 350 — trei sute cincideci de floreni, pe cari putea ușor se îi depună la cassa de păstrare, căci cu tôte celea de lipsă îi provede pre ei binecuvântatul de *Dumneșeu* și mult roditoriul pământ.

După acestea soșeșce cu tōmna și mirele, și e întimpinat cu o primire afabilă. *Eugen Roșescu* întru adevăr apărea ca un individ aspru și necult, construcția sa puternică, fisonomia sa brunetă și limba sa fără de frêu, nu puțină consternațiune a causat

în delicata familie aristocratică, ochii sei negrii însă cu atâta blândetă priveau la obrazul alb al miresei sale, încât sora sa *Măriora* i-a dis verde mamei sale: »E forte necult, se vede însă că iubeșce pre *Cornelia*. Sermana *Cornelie*!«

Altmîntrelea pre buzele »sermaneî *Cornelie*« se vedea un zimbet constant . . . nu e fericită ce e drept: Dar pōte însă se fie încă fericită!

După îndatinatele »*Adio*«urî, părechia tinēră a călătorit și preste tot dis, puține s'au mai audit de dânsa.

În vara cea de întâiū au învitat pre *Măriora* la ei. Ea a și primit învitatea, însă preste vre-o două săptămâni d-șora s'a reñtors acasă, atinsă fiind neplăcut de căldurile cele aprōpe nesuferibile ale câmpiei în mijlocul verei, cari vędend cu ochii îi înegreau pielea cea fină a obrazilor ei.

După acesta despre 2 casuri familiare vesele a sosit anunț, adecă că au sosit în lume 2 mlădișe din familia *Roșescu*.

Incântătoreea fată de odiniōră *Măriora* vędend cu ochii da înapoi, ajungend sōrtea fetelor sērace și frumoșe! În două carnevale a fost »fată trecută«, ereși de fabrici și posesorî îi complexau pentru tururile ei.

În carnavalul al 3-lea i-a cerut mâna un tinēr funcționar de finanță strimb de un umēr, în al patrălea carnaval a cucerit pre deosebiți junî din cercul diverselor petreceri familiare. În al cincelea carnaval împunea mai puțin, s'a îngălbinit și după judecata tinerilor a devenit fată interesantă. Da, fată interesantă, ambițiosă afectabilă și serioșă ca și comandantele ôstei, carele cu gloriile trecutului își mângăie viitorul nesigur și fără speranță. Atunci îi aduceau înainte provința . . . scrisorile cele hieroglifice ale mătușei sale, cari cu deosebire în urmă aminteau des despre un anumit notar comunal, carele s'a amoresat foc în portretul *Măriorei*, dară circumspectele predări totdeauna aflau respingere sigură și nervosă.

Eu acolo? Nici odată. M'așt usca în ținutul acela. Mai bine se mă vesteșesc aici, decât se mă ușce sōrele în câmpia aceea pustie și între poporul acela necult. Mamă-sa nu îndrășnea se îi spună, că urmele vesteșjirei se și cunosc deja. Neșce urme mērunte, puțină sbărcitură a pielei în jurul buzelor, mișcarea osteniciosă a genelor și în locul incântătorelor vioiciuni tineresci — amară decepțiune — desiluzionare. Ea însăși numai în sufletul seu simțea urmele timpului și stând în ferestă cu speranță aștepta pre acel ôre-cine, care să vină și se-o ducă pre ea acolo unde tôte vor corespunde frumșetei ei.

Era ambițiosă ca ori când, și când a venit la începutul primăverei epistola dela sora sa, în care le face cunoscută vęduta ce voeșce a li-o face, a dis indiferent cătră mamăsa:

— De *Cornelia* mă bucur, căci de patru ani n'am vędut'o, dară necioplitul acela pōte rămânea acasă. Numai ne compromite.

Mamă-sa din contră altcum se cugeta. Îngrijindu-se serioș de venitoriul fetei sale, i-ar fi plăcut a vorbi mai bine afacerea aceea din provincă.

Afară de aceea cu iubire de bună aștepta se își vędă nepoții cari îi umpleau inima de bucurie.

Erau deja pre peron, și cu neastempēr așteptau sosirea trenului. *Măriora* urëndu-se cu așteptarea, fără nici o întroducere șise exclamând:

— Sermana *Cornelie*, îmi închipuesc cât îi va fi fost de grea aceea vieță. Șci mamă, totdeauna era sentimentală și încâtva închipoită, dar că cu ce putea ea se-și îndestulésca fantasia între galișe și între oi, aceea nu mi-o pot închipui.

Mamăsa îi răspunde iritată:

— Ce șciî tu? Are copii, pōrtă economia casei. Acestea dau

destulă ocupațiune unei mame și unei bune economie, ceea ce cred că și Cornelia a devenit.

— Femeia bravă și bună economă? Ce e aceea? Se discute cu femeia unui dirigător? Să împartă mâncare lucrătorilor? E ceva grozav mamă! Sermana Corneliu!

Nici două minute n'au trecut și »sermana Corneliu« deja era îmbrățișată de dênsele. Eugen Roșescu o figură impunătoare — devenit gras — ținea de mână doi copii ca doi îngeri, cari priveau la trecători. Roșescu se plecă spre copil le șoptește ceva în urechi, atunci copii îi lasă mâinile și sar iute înaintea bătranei femei strigându-i:

— Bunică, bunică!

Toți trecătorii au isbucnit în râs la strigătul lor ascuțit. Bunica la vederea lor plângând îi îmbrățișează și îi sărută. Măriora se uită uimită la soru-sa, carea plângând și râdând o îmbrățișă și cu mâinile ei tremurând îi neteșea obrazul. — Nu era aceea Corneliu de demult serioasă, palidă și diformă, ci o nevastă rotundă, frumoasă și dragălașă, pre ai cărei umeri plini stă întins vestmântul simplu croit. A devenit puțin brunetă, dar pe obraji ei roșii strălucea sănătatea, fericirea și vioiciunea. Strângând mâna surorii sale o lăsă fără de veste și o întrebă spăriată:

— Tu ai ceva, Măriora? Ca și când nici nu te ai bucura de venirea noastră?

Măriora s'a trezit din acel simțământ deosebit și neplăcut, care pre câteva momente i-a amorțit toți nervii.

Nici dênse nu șcia, cum a ajuns în acesta situație neplăcută și amară, de care îi era cuprinsă inima și pre care fatalitatea i-o adusă înainte.

Acosta femeia frumoasă, acesta ființă strălucitoare este sora ta . . . desconsiderată, sarcastică și compătimită față bătrână. Presimțea, că aceste înșelăciuni nu rămân singure, ci îi atacă vanitatea și ambițiunea, îi agită vechile tușuri ce de ani de zile îi erau ațipite și obrazul i s'a umplut de roșată la cugetul, că trebuie se-și plece capul și în inima ei se se umilească, pre când pre buzele ei se aud neșce cuvinte reci și sarcastice. Acum însă la revedere, în acestă larmă, în acestă bucurie generală amestecată fiind între intima conversare și risetele copiilor s'a liniștit și a prins de brat pe soru-sa:

— Ce cugeti! Așa de mult am așteptat acest moment. Dară tu Corneliu ai devenit foarte frumoasă.

Cornelia ridea.

— Nu dragă, dar is sănătoasă.

— Căci doră nici mai nainte nu erai bolnavă.

— După cum o luăm, mâinile și picioarele întru adevăr nu m'au durut, nici de friguri n'am pățimit, dară inima și sufletul meu mi-au fost foarte morboșe. Acum mă-am vindecat. Eugen are o cură admirabilă, e cam drastică ce e drept, dar precum ved mi-a folosit. Tu, îi dise încet la ureche, toate corsetele a trebuit se mi-le arunc, mă îngrăș.

S'au urcat în trăsură. Cei doi copii se aședau lângă bunica lor și o grămădesc cu o mulțime de întrebări diferite, la cari bunica le răspunde cu gingășie.

Eugen glumea cu cumnata sa și îi plăcea mult când vedea, că acesta se întristeză, înse cu iubire și cu căldură îi dedea sfaturi: Nu mânca cretă, ci carne. Carne de pui; am și adus vre-o câteva părechii cu noi ca să nu perim de fome. Socrului încă tot îi place vinul cel acru? Da?

Avem un butoiș în lada cea mare, ne va prinde bine, căci, a scăpat de nasul cel fin al finanților. Er dacă stai așa tristă aici, eu o să te duc cu mine. Pre sorăta o lăsăm aici, er dacă și tu te vei îngrășa așa, o se te trimit înapoi. Femeia lui protestă râdând:

— Oho, tustrei vom merge împreună, voi încă vă-ați uita de mine cu totul!

Eugen își îmbrățișă femeia, er ea se alipi frumos de el uitându-se în ochii lui galeși cu atât drag, încât Măriora a tresărit și îngălbinit. Cu un adevărat triumf a intrat în etagiul al treilea al

esarendatei locuințe de oficial. Cornelia deja s'a și desvătă de urcarea treptelor, Eugen murmura, cei doi copii se urcau voioși și strigând, bunica lor se uită suridând după ei, soțul ei deja aștepta sosirea lor în ușa casei, erau aproape să-l tragă jos de pre picioare.

Cel mai mare dise laudându-se:

— Știu că tu ești moșul nostru, și celălalt moș încă tot așa mare fole are!

De aici liniștea locuinței de patru chilii a funcționarului s'a schimbat în un riset și larmă continuă.

Indrăsneții copilași dela sate curând s'au împretinit cu localitățile cele noue, săriau și se jucau prin porticușul casei, ba se urcau chiar și pre grățiile de fer ale acestuia.

La prânș și la cină care de care vorbeau despre lucruri mai minunate și despre noue observații, er când se reîntorceau dela vre-o plimbare ori dela vre-o excursiune cu gurile căscate ascultau la deslușirile înțelepte ce le dedea moșul lor. Pedanta, palida și uscăcioasă față birocratică a devenit al treilea copil între ei, er întunecosele lor chilii au devenit înseninate și pline de voie, în urma cărora Măriora se simțea ca și când n'ar fi acasă, ca și când ar fi pre o altă lume. Ceva neînțeles și deosebit.

Eugen Roșescu e necult și fărânesc, dară foarte bun și de omenie, un om, pre care nici dejosi, nici compătimi nu îl pôte. Îi vorbea, ce e drept, câte odată grosolan și necult, dar pentru aceea nu se putea mânia pre dênsele.

Din ochii lui pătrunzătorii se arată atâta sinceritate și iubire caldă. Bine șcia Măriora, că soru-sa în continu o privia, ațintindu-și ochii ei scrutători spre ea, nisuindu-se a afla secretele inimii sale. Dela prima plimbare ce o au făcut împreună pre stradele lor bine cunoscute deprimată de invidie și de necas s'a reîntors acasă. Cavalerii, cari ore cândva îi erau curtezanți și cari după aceea cu o vedită compătimită ori cu o obrasnică ironie o salutau, acum respectuos își luau pălăriile, le salutau și se uitau după dênsele.

Cornelia în un ton nevinovat accentuă:

— Încă și acum ai mulți adoratori.

Măriora își întorsă capul.

— Eu? Oh, doră salutările acestea toate la tine se referesc.

— La mine? Da își mai aduc omenii acestia încă aminte de mine? Dară totuși nu sunt d-nii acestia așa de seci.

Măriora la acesta n'a putut se nu ridă.

— Da, tot așa is încă precum au fost, dacă nu încă mai mai, tu însă nici nu șci că ești foarte frumoasă . . . și femeia, soție.

D-na Roșescu privi cu atențiune pre sorăsa, vëlul de pre obrazul ei tremura când era atins de buzele ei.

— Nu te înțeleg soriora, doră n'ai încredere în mine? Nu voești să îți deschidă inima înaintea mea? Te temi de mine? Măriora! Da, așa se simțea, că se teme de dênse. De sora ei, pre care ore cândva abia o lua în considerare, atunci când mulțimea cuceritorilor, curisatorilor o năpădeau cu salutările și complimentele lor istețe, naive ori petulante, și când acesta femeia fericită se trăgea de o parte tăcută și descurajată lucrând și rugându-se lui Dumnezeu și pentru ea. Și când ea era dătătoare de ton, și nimenea nu îndrăsnea a dice ceva contra ei. Și etă acum, că după ce ea, subțirea și nepretențioasă față a devenit femeie, vorbește cu o liniștită superioritate impunând prin cuvintele ei blânde mandat ori fermecare, er din ochii ei iubitorii putere magică, înaintea căreia, ei, celei mai frumoșe, celei mai mici, trebuie să se plece. Pentru ce? Nu era în stare se îi afle cauza că pentru ce? Nici că ore ce a putut face așa frumos obrazul odinioară urit, și ce așa tare creatura debilă și ce așa fericită pe trista și rămasa înapoi de față. Aerul, lucrul, precum îi spunea mamă-sa, ori doră Eugen Roșescu cu mintea sa cea simplă și cu inima sa cea bună? Și pre când se resgândea asupra mulțimelor întrebări Cornelia în un ton atrăgător continuă:

— Mă-ai face foarte fericită, dacă mi-ai descoperi internul teu. Ce-ți este? Doră ore cineva ți-a răpît inima, care el însuși nu are

inimă? Un miserabil, care apoi te-a părăsit pentru că nu a aflat lângă tine și ruți de aur? Spunemî, te rog spunemî, iubită Mărioră, te neliniștesce ceva, și îți cauzază durere?

Măriora clătină din cap cu întristare.

— Nu-mi este nimica, inima mea este liberă și nu voesc să mi-o cucerescă nimenea.

— Atunci ți-a cucerit'o, precum visam noi mai de mult, adu-ți numai a minte? Vine un cavaler spre noi, și noi ne și deschidem inimile, ér el fără de veste se abate cu îngâmfare spre stînga. Așa a fost?

— Nu, nici odată, nu sum amoretată.

A observat, că ochii sororii sale au strălucit triumfător și tremura la înțelesul presupus al cuvintelor ei următoare.

— Atunci dragă Mărioră, ți-ăș spune ceva: eu știu o bună medicină pentru tine, dacă mă ai asculta . . .

— Nu, te rog nu îmi spune nimic, nu voesc nimica. Mai bine e așa!

De mult cetea ea din ochii sororii sale acesta secretă întrebare și dorință. Notarul acela, carele de când cu epistola mătușei sale i-a alungat somnul și linișcea ca și un monstru prigonitor, fantasmă cu un nas roșu și cu o pipă lungă, care îi târaie gingașul ei trup în cimiter și bea câte una bună pre coșciugul ei.

La cugetul acesta a fost cuprinsă de o frică de mörte; i-a venit în minte ce a fost ținută cătră mama-sa: că mai bine se se veștează aici decât se se ușce acolo. Acum însă se temea, ca vorbele ei nici nu sunt adevărate, căci dör pre lângă ea trece soru-sa cu pași vioi și elastiți, carea acolo și-a câștigat fericirea, dar ambițiunea ei de odinioară o a constrins de a-și pune capët orî căruî plan nou.

Séra bętrăniî, ginerele și Cornelia s'au dus la teatru.

Măriora cu plăcere a rămas cu copii acasă, o durea capul și apoi cunoscutul public, strălucita elită, giuvericalele scilpiciose ale publicului din lojă, mulțimea de pre galerii numai i-ar fi înmulțit amărăciunea spirituală, care cu repediune periculoasă îi cuprindea sufletul seu.

Copilașii veseli băteau în palme lingușindu-se în jurul ei.

— Și tu rămâi acasă frumoșă leliță? Și lelița cea frumoșă rămâne acasă! Și se ne spui povești leliță?

Măriora îi asigură, că știe povești forte frumoșe, și abia aștepta se rămână singură cu aceste ființe micî guralive.

Copii s'au pus în brațele ei și o au îmbrățișat cu gingașele lor brațe și așa ascultau minunatele povești despre dinele cu pęrul de aur, despre vitęzul ficior de împęrat, carele cu o lovitură a tăiat cele 7 capete ale bălaurului, despre bălaurii cari adună subt pământ mulți bani și despre fetele cele de urieși, cari în șurta lor mătură un sat întreg și așa se jocă cu ei cum vę jucăți voi cu cătanele vóstre cele de lemn. Petruț întru acesta fără de veste a început a plänge.

— Eu nu mă joc, țise suspinęnd, că n'am soldați de lemn, Todoraș are! — Todoraș însă replică cu vioiciune.

— Și a mele tóte s'au rupt. Ne-am jucat resbel* și la tóte le-am rupt capetele. Așa e mătușică, că și în luptă dręptă se taie capurile soldaților?

— Așa e.

— Și spune-mi te rog mătușică, că ce face împęratul dacă i omöră ostașii lui?

— Adună alți soldați.

Petruț întru aceste clătinańdu-și serios capul țise:

— Și eu am dis baciului notar să îmi aducă altă óste și el mi-a spus, că îmi aduce și tunuri, șci tunuri de acelea pre cari le trag caii.

Măriora la acestea a îngălbinit puțin.

— Baci-to notar? Placeți ție de el?

Ambii copii deodată au răspuns strigând:

— Și mie-mi place, și mie-mi place, totdeuna se jocă cu noi și șcie multe multe, povești.

Pętruț însă cu ochi scilpitori adausă:

— Totdeuna ne dă bombóne, póme și prăjituri.

— Și tie ți-a dat baciul notar póme?

Măriora a înroșit la acesta naivă și nevinovată întrebare copilărescă.

— Nu dragă, mie nu mi-a dat baciut-o notar bombóne, căci eu nu îl cunosc.

Todoraș la acesta se miră serios și din prudenții sei ochi se vedea că ceva tare îl neliniștesce.

— Atunci dară de ce te iubesc pre tine baciul notar, dise el mirat, dacă nu te cunóșce?

Măriora a pus jos băiatul, acesta însă n'a tăcut, o agitațiune ne îndatinată i a conturbat sängele, însă apropierea acestor doi îngeri nevinovați cu ochi zimbitori au liniștit-o în un mod dulce admirabil.

— Baciut o notar nu mă iubesc pre mine, căci încă nici odată nu m'a vęđut.

— Ba te iubesc, căci totdeuna sărută tipul acela, pre carele ești tu fotografată.

Petruț întru aceste strigă și el:

Pre acel tip, pe carele ți-s mánile góle. Mama așa a țis, că așa se merge la bal. Ce-i balul acela mătușică?

Măriora la întrebarea acesta n'a mai răspuns. Tipul selbaticului monstru prigonitor din fantasia-i a început să se imblândescă. Iubirea aceea nevinovată a copiilor, lucirea ochilor lor când vorbeau despre el, precum și aceea dechiarățiune naivă și sinceră au adus-o înispiță ca se cerce șcivicind mai adęnc pre aceste inimî pline de iubire și sinceritate. Decî din nou i-a luat în brațe și sărutându-i și netedindu-le frumosul lor pęr brunet îi întrebă mai departe:

— Dar voi iubiti pre baciul vostru notar?

Petruț și-a strins gurița lui cea mică, o a îmbrătoșat și și-a lipit obrazul său de al ei ca și-o pisică lingușitoare!

— Eu așa îl iubesc, dise, ca pre tata, orî pre mama, orî ca și pre tine, căci Dumnedeu ne demândă, ca să iubim pre ómeniî cei bunî.

— Baci-to notar e om bun?

Todoraș întru acestea cu obrazul roșiu începu a înșira una după alta calitățile cele bune ale baci-so notar.

— Are o grădină mare și frumoșă, plină de pomî și acolo nouă ni-e permis să męcăm fragi, cireșe și struguri.

— Și perseci?

— Și perseci când s'or cóce. Și șciî încă mătușică, că are în casă un piano mare, în care cęcă frumos, ér eu cu Petruț jocăm.

— Și baciul notar plänge!

Todoraș reprobă vioi:

— Nu crede, când noi jucăm nu plänge. Odată însă și-a cęcăntat lui-ș și atunci a plęns.

— Mătușică, te rugăm nu fi superată.

Măriora numai un moment a fost tristă. Chipul care din înterupta predare naivă a copiilor se desfăcea înaintea ei așa era ca și câmpul de primăveră încăldit de strălucitoarele rade ale sórelui. Fisonomia și forma adevărată a notarului așa i-s'a rotunđit înaintea ochilor ei din acestea predări naive isvorite din inimî așa sincere, vedea înaintea ei grădina lui mare și frumoșă plină de flori și póme; îi vedea chilia lui, în carea un brav bărbat, bun și nobil se consumă în durerile desperărei.

Un bărbat virtuos și brav, carele nu a vęđut'o nice odată și s'a amoresat în portretul ei, carele rece și fără de vieță o închipueșce și îi arată fisionomia ei.

O deosebită simpatie a început a simți pentru acel om, pentru care s'a agitat așa tare sufletul ei.

Cu o fantasie reinprospetată a început a-și continua povestile până-ce copilașii au început a dormita.

I-a așęđat în așcernutul lor, versul nevinovatei lor rugăciunî a întrat în adăncul inimei ei și cu ei împreună rógă și ea pre Atotputernicul Dumnedeu, ca se îi ia sub scutul mănii sale pro-

tegătore și se îi ferescă de toate relele, de vrăjmași, veduți și neveduți, cari umblă spre a-le face rău, pre ei și pre toți oamenii în această noapte și în toate zilele vieții lor Amin.

Târziu spre miezul nopții au sosit și ceilalți dela teatru.

Până ce Eugen Roșescu vorbea repetind de nou părțile esențiale dramatice ale bucatei teatrale, carea atât l'a frapat, Măriora trasă la o parte pre soră-sa Cornelia spre ferestră în acel loc a căsii, unde odinioară împreună își țeseau planurile, o a înbrățișat preste taliă ceva timid, dar fericită și cu o dulce perplesitate uitându-se în ochii ei cei vineți o întrebă:

— Știi pentru mine medicină, dragă soră? Spune-mi te rog, voiesc să ascult de tine.

Nu mai simțea nimic din amezișorul fum de odinioară; așa își închipuia, că câmpul, grădina și dulcele miros al naturei libere isvorea din îndoiturile vestmintului surorii sale; mirosul, pre care cea mai mare l'a adus cu sine la cea mai mică, ca să o apere de pulvere, de abore și de veninul ofticos al tămâiei.

Prelucrată în traducere de Emil Frâncu.

O flóre...

*O flóre ce s'a vesteđit
De vânt, și s'a uscat,
Din grădinuța mea cu flori
O-am smuls și aruncat. —*

*Ađi trist a trebuit se-mi smulg
Din pieptu-mi pustiit
Și flóreă dragostei — de plâns
Și ea s'a vesteđit...!*

*Dar flóreă rădăcină avea
S'o smulg n'a fost ușor,
Cuprinsă-mi era inima
Intrégă'n mreaja lor!*

*Și smuls-am flóreă... dară vai!
Cu inimă cu tot...!
A mai trăi de-acum simțesc
Că-i greu și nu mai pot!!!*

Emilian.

A trecut...!

E singură... Fața ei cea inbușorată e udată de lacrimi. Un sentiment i-a conturbat liniștea sufletului. O! pentru El a plâns, e departe... departe... la școlă, și nu i-a scris de mult. Își făcu multe idei, se credea părășită și o năpădi plânsul. Plânse câțva timp și apoi își propti capul pe cote. Părul lung aurii i acoperea fața, ochii mari negri i arătau neliniștea sufletului. Se apucă de cetit un roman, dar pare că nu l'înțelege, o idee din nou o conturbă și începă iarăși a plânge. O! de nu am putea plânge ar fi foarte rău, căci lacrimile ne ușurează inima! Într'aceea ușa odăii se deschide și cu cartea subsuoră apără părintele Mitru, tatăl ei, care se întorsă dela un bolnav. Ea voi se-și ascundă lacrimile, dar nu putu. Părintele se apropie de Ea încet, o sêrută blând pe frunte și îi șopti încet: »Nu mai plânge Măriora dragă, uită-o«, și apoi se dusă în chilia sa de lucru.

Credea sêrmanul părinte, că plânge după mamă-sa, după preotesa Lia, carea adormise de un an somnul de veci... A plâns ea destule-orî și după mamă-sa... dar acum i-a mai trecut jalea, căci timpul toate le îngropă...!

Se simțea obosită, se pusă pe canapea și ațipi, dar un cântec melodos ca din bolțile ceresci îi străbătu pe ferestră...

Ascultă cu atențiune, și aude curat cuvintele: »doi ochi albaștri.« Tresare și uimită se uită pe ferestră de cătră grădini. Îl vede!

Un ingeraș din sferile sênine, pôte n'ar fi farmecat'o mai tare, decât acest sburdalnic băiat brunet. Se uită lung la el, până ce el își aruncă privirea spre ferestra popii. Îi fu de ajuns, ca se-și clădescă o lume de visă...

Îl uită pe El, pe cel departe, pentru care a vêrsat ađi lacrimi, pentru ultima oră; — lacrimi de adio. —

Simțea, că dragostea o arde din di în di mai tare, simțea, că inima ei bate acum pentru acest brunet. Mai mult timp trecu...! Într'o di se întêlniră pe stradă. Se priviră pe furis în ochi, când li-se întêlniră privirile roșiră ambiî, se zăpăciră un moment.

Ochii adese-orî spun focul inimei mai bine decât gura.

Își înțeleseră tainile inimei, trăeau unul pentru altul...

Sêrmană ființă, cât de nestatornică mai ești! Nu de mult îți sburau gândurile la El, la cel departe, și ađi nici nu îți mai aduci aminte de El!

»Nu preste mult are se vină El« îi dișe o amică a sa, »El pe care de atâtea orî l'ai amintit și după care oftai adesea«... »Ce fericită te vei simți«!...

Măriora îngălbini, își plecă ochii în jos, dădu din cap nepăsătoare și șopti încet cu glas tremurător: »a trecut.«

S. Velțian.

Regele Carol și Regina Elisabeta a României.

Carol I, dela 10 Maiu 1866 *Principe*, dela 14 Martie 1881 *Rege al României*, născut la 8 April 1839 ca al doilea fiu al Prințelui Carl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, întră la 1857 în armata prusiană, în 1859 e sublocotenent în regim. de artilerie al gardei, călătorește în Franca, Anglia, Șpania și Africa septentr., urmază apoi cursurile istorice la univers. Bonn și înainteză la 1863 locotenent în regim. 2 al dragonilor de gardă. În toamna 1863 e oșpele împăratului Napoleon III la Compiègne. În 1864 ia parte la războiul contra Danezilor în Schleswig-Holstein, fiind în relațiuni intime cu principele de corună al Prusiei (mai pe urmă împăratul Frideric III). La reîntorcerea din Schleswig e numit căpitan de cavalerie. După detronarea lui Cuza Vodă (11 Febr. 1866) și după refuzul Contelui Filip de Flandra de a veni în România, un plebiscit efectuat în zilele 2—8 Aprile 1866, alege cu 685000 voturi contra a 224 pe Principele Carol Domn al României. La 10 Maiu 1866 tinerul Domnitor, deabia în vîrstă de 27 ani, susținut și de asentimentul lui Napoleon III și alui Bismarck, sosește în Bucuresci și depune în adunarea constituantă, presidată de Manolache Kostaki jurămîntul de a domni ca domn constituțional, iar noua constituțiune e promulgată la 1 Iulie al aceluiaș an. Primul minister format de principele Carol I e un minister de coaliție (Lascar, Catargi și Mavrogeni, alături de C. A. Rosetti și I. Brătianu împreună cu Dim. A. Sturdza), dar nu durează decît 2 luni și de aici încolo în timp de 5 ani se schimbă 10 cabinete și se fac vre-o 30 modificări ministeriale parțiale, până când dela Martie 1871 înainte, încep ministerele mai durabile. Desele schimbări de ministere în acei 5 ani din tăiu dovedesc nedepinderea firăscă a partidelor de atunci cu formele constituționale; dar adevărata greutate a domniei lui Carol I, în prima ei decadă, era lipsa de simțămînt dinastic la mulți din omenii politici, mai ales în partidul liberal și nesiguranța armatei, sdruncinată în spiritul ei de disciplină prin participare activă la răsturnarea lui Cuza Vodă. Măestria politică, prin care Principele Carol I a învins aceste greutăți și a isbutit să facă din România o țară monarhică și dinastică în convingerea tuturor omenilor ei politici, este una dintre cele mai remarcabile apariții în istoria contimporană și a înalțat la cel mai mare grad prestigiul acestui Domnitor, nu numai în țară, care l-a ales îl știe identificat cu destinele ei, ci și în Europa întregă. Astfel peripețiile, prin cari a trecut Carol I până ce a ajuns la acest rezultat extraordinar, sunt de interes istoric general. Prima inițiativă a noului Domnitor a fost deșteptarea activității economice, prin crearea unei întinse rețele de drumuri de fer. Concesiunea liniei dela Ițcani până la Vêrciorova e dată lui Strausberg. Din nenorocire acest îndrăsnit întreprindător, în urma perturbării financiare cauzate de războiul franco-germân dela 1870, face faliment. Penicilia descurgere a statului român cu capitaliștii prusieni, cari poședeau actele întreprinderii, se învenineză în camera din Bucuresci prin simpatiile multor deputați, mai ales din partidul liberal, pentru nefericita Franca și aversiunea lor în contra propunerilor dela Berlin, care se resfrînge și în contra Principelui Carol I.

Acesta își simte situația sdruncinată și printr'o scrisore publicată în »Allgemeine Zeitung« (27 Ian. 1871) își pregătește abdicarea. Când în sara de 10 Martie 1871, la un banchet dat de colonia germână din Bucuresci pentru ziua nașcerii gloriosului împărat Wilhelm I, Consulul general al Prusiei, de Radowitz, este insultat de o cêtă de omeni de pe stradă cu toleranța poliției (sub ministeriul Ioan Ghica). Principele Carol I convocă pe foștii locoteneți domnești L. Catargi și generalul Goleșcu pentru a le remite actul de abdicare. Dar rezistența lui L. Catargi și insistența câtor-va reprezentanți ai puterilor străine îl înduplecă să continue

sarcina domniei. Se formeză la 11 Martie 1871 cabinetul conservator L. Catargi, care în timp de 5 ani restabilește în parte ordinea, întemeiază finanțele (ministrul Mavrogeni) dă o soluție prealabilă chestiei Strausberg. Răscumpărarea definitivă a căilor ferate pe sema statului se face în 1880 sub ministeriul I. Brătianu. Rămânînd cabinetul L. Catargi în minoritate la alegerile din Martie 1876, Principele Carol I preocupat de apropiata izbucnire a războiului ruso-turcesc și condus de marele său tact politic, chieama partidul liberal la guvern și încredințeză la 24 Iuliu 1876 președinta ministeriului lui I. Brătianu, care o păstrează până la Martie 1888. În 1876 Brătianu se duce la Livadia în Rusia, pentru a se înțelege cu împăratul Alexandru II și cu cancelariul Gorciacov. La 4 Aprilie 1877 se încheie între România și Rusia convenția pentru trecerea armatelor rusești prin România și garantarea integrității teritoriului român. Iar după declararea războiului din partea Rușilor în contra Turciei (12 Aprilie 1877 Principele Carol I face să se declare în Parlamentul român independența României, și o asceptă solemn la 10 Maiu 1877, instituind în aceiaș di ordinul »Steaua României« ca semn extern al deplinei suveranități. Hotărît a provoca recunoșcerea independenței cu armele în mână, Principele stăruia din tôte puterile întru cooperarea activă a armatei române alături de cea rusăscă contra Turciei. cu tötă părerea contrară a tatălui său, a lui Moltke și a multor politici români. El vedea în un asemenea războiu adevărata renaștere a României și tot deodată singurul mijloc de regenerare a armatei. Diplomația rusăscă se împotriva. dar după a doua înfrângere a armatei rusăscă la Plevna. Marele duce Nicolae prin depeșa dela 19 Iulie cere însuși ajutorul român. Conducînd în persoană armata sa (35000 omeni cu 108 tunuri.) Principele sosește la 21 August 1877 la Proiadim lângă Plevna, fiind numit comandantul superior al armatei ruso-române dinaintea Plevnei. Sub conducerea sa trupele române iau cu asalt la 30 August prima redută Grivița, fac apoi numeroșe lucruri de întărituri spre blocarea Plevnei și contribușce la căderea ei și la prinderea lui Osman Pașa, în ziua de 29 Novembre, pe când altele detașamente române ocupă la 9 Novembre Rahova și mai târziu, la 12 Ianuar 1878 Smărdandul lângă Vidin. În acest război statornicia, îngrijirea Principelui Carol I pentru întărirea armatei sale este încoronată de un succes strălucit. Inșă tractatul preliminar de pace se închie la San-Stefano (19 Februarie) fără participarea României. și tractatul definitiv dela Berlin (13 Iulie 1878. îi împune pentru recunoșcerea independenței modificarea art. 7 din Constit. și retrocedera celor 3 districte din Basarabia în schimbul Dobrogei. După primirea acestor grele condiții Principele Carol I este proclamat la 14 Martie 1881 Rege al României și în acelaș an recunoscut de puteri. Intrat astfel cu noul său regat în concertul european ca un factor de însemnătate, Carol I orienteză politica teriș spre tripla alianță printr'o înțelegere între I. Brătianu și Principele Bismarck la Gastein și menține drepturile României în chestia Dunării prin P. Park, ministru la Viena (1883—84).

Ne-mai putînd spera să aibă copii din căsătoria sa cu Elisabeta de Vied (indeplinită la 3/15 Nov. 1869), după mórtea unicei fice Maria († 28 Martie 1874) succesiunea la tron o regulează în favoarea nepotului său de frate, Principele Ferdinand, care se însoră (29 Dec. 1892) cu Principesa Maria de Saxa-Coburg și Gotha, nepotă de fiu al Reginei Angliei.

Rege constituțional, distins prin cea mai scrupuloșă îndeplinire a datoriiilor, Carol I este forțe rezervat în privința administrației, care rămâne în sarcina și pe răspunderea diferiților săi ministri, păstrează însă constant direcția politice externe, îngrijirea pentru apărarea țării (fortificațiile în jurul Bucurescilor și la Siret

ELISABETA

CAROL I.

Haberhorn et Lovich

după sistemul Brialmont) și pentru dezvoltarea ei economică (mărețul pod peste Dunăre la Cernavoda, portul Constanța, navigația maritimă). În privința culturai intelectuale e un protector activ al Academiei Române ale cărei ședințe le prezidează uneori, precum prezidează adesea sesiunile anuale ale Societății Geografice; după inițiativa și cu cheltuiala lui, Academia publică a tipărit marele dicționar etimologic al limbii române, iar în folosul ștudentilor universitari Regele Carol I a dăruit, cu ocazia aniversării de 25 ani ai domniei Sale, edificiul, biblioteca și un capital de întreținere pentru frumoasa »Frumoasa universitară Carol I« Cu aceste însușiri și după o astfel de activitate, Carol I a ajuns de mult să aibă în România o autoritate nemărginită și să fie considerat și în străinătate ca unul dintre monarhii cei mai cuminte.

Elisabeta, Regina României născ. Princesesa de Vied, cu pseudonimul literar Carmen Silva, n. 17/29 Dec. 1843 în Monrepos lângă Rhin, primește în familie o instrucție eșecțională de bună, învață perfect, pe lângă limba maternă limbele franceză și engleză, mai târziu italiană, svedeză și română, devine o excelentă cunosătoare și executore a muzicii (clavir, orga, canto), precum și forte îndemănată în pictură (o frumoasă Evanghelie, scrisă și ilustrată cu picturi de mână ei, e dăruită bisericii episcopale din curtea de Argeș); după întinse călătorii în Europa, petrece câțva timp la curțile din Berlin și St.-Petersburg și se căsătorește la 3 15 Nov. 1869 cu Domnitorul României Carol I.

Singurul copil din acesta căsătorie, Princesesa Maria n. în 27 Sept. 1870, † 28 Martie 1874. Sguduirea produsă prin această nefericire îi trezește o nepilduită activitate pe terenul cultural. În zăstrată dela natură cu o putere de lucru fenomenală, Dômnă României își consacră de acum înainte viața la organizări sociale,

la opere literale, la îndeletniciri artistice, ia sub protecția ei efectivă asilul de orfane »Elena Dômnă«, fundează și face să prospere societatea de binefacere »Elisabeta«, introduce pentru dame costumul național la Curte spre a întări industria casnică a țăran-celor române, ale căror produse le vinde »Francia«, o instituție creată tot de ea, fundează societatea »Munca« spre a da femeilor sêrace din Bucuresci ocașiune la un lucru de mână productiv (rufăria serviciilor militare se procură de aici); după izbucnirea războiului contra Turciei la 1877, cu o exemplară stăruință și abnegațiune personală îngrijește de răniți în spitale improvizate de ea însesși, obligă damele din societate să facă asemenea, și crează apoi în permanență institutul »Surorilor de caritate«. De atunci i-a rămas în popor numele: »mama răniților« (Cf. T. Maiorescu, Discurs parlam. vol. 2).

Operele literale ale reginei Elisabeta (Carmen Silva) sunt următoarele: (cele germâne editate la Strauss în Bonn, Duncker în Berlin, Bagel în Düsseldorf și Friedrich în Lipsca) volume de poezii germâne: »Stürme«, »Meine Ruh«, »Hexe Jehovah«, »Heimath«, »Handwerkerlieder«, »Mein Rhein«, »Meerlieder«, »Mein Buch«; în prosă germână: »Handzeichnungen«, »Leidens Erdengang«, »Vom Ambos«, »Pelesch-Märchen«, »Pelesch in Dienst«, »Durch die Jahrhunderte«, »Das Leben meines Bruders Otto«; novelele și romanele: »Es klopft«, »Ein Gebet«, »Deficit«, »Aus zwei Welten«, »Astra«, »Feldpost«, »Rache«, »In der Irre«; parte în colaborare cu dna M. Kremnitz, dramele: »Urlanda«, »Meister Manole«, »Frauenmuth«, »Vêrful cu codru«. În franțosește și în nemțesce: »Der Rhapsode der Dimbovitza«; în nemțesce: »Rumänische Dichtungen«. »Islandfischer (romanul din Pierre Loti). Unele din scrieri sunt traduse și românește. În românește au apărut: »Cuvintele sufletului«.

Enciclopedia Română.

Seracă inimioară . . .

*Seracă inimioară mea
De ce mai plângi?
Sdrobită sub povara grea,
Remasă numai sîngurea
În lumea ce-i atât de rea
Plină de rai și de nătângi
Pe cine plângi?! . . .*

*Pre tine că te-au nimicit
Cei rai și cruși?
Ori plângi pe-ai tei persecutori?
Pre cei perfidi și 'nșelători?
Pre cei tirani lingușitori?
Ce te sîlesc sei veși și-auși
Cât sunt de cruși?*

*O nu mai plînge inimioară
De atâtea ori —!
De-i plângi pre ei tot te-omora
De-ți plângi durerea-ta amară
Și-ea — durerea — te doboră
Și nu-ți remâne inimioară:
Decât se mori! —*

G. Simu.

Puncte fundamentale referitoare la magnetism, hipnotism și spiritism.

— Continuare. —

Astfelu eruditul preot anonim din Bergamo, Brunengo, Cai-rolu, Franco, ilustrii redactori dela »Civiltă cattolica« etc. au demonstrat în mod științific până la evidentă, — și încă cu mult mai bine ca alți scriitori de alte națiuni — adevărata natură praeternaturală satanică a magnetismului, hipnotismului, spiritismului și a fenomenelor surprinzătoare ale acestora. Așa încât cetind operele și scrierile lor, deși cineva a cultivat puțin științele filosofice, teologice și naturală, se va convinge că nici o suposițiune sau teoriă e în stare

a explica fenomenele amintite, și că numai teoria *intervenirea diavolului* e aceea, care explică toate anomaliile și fenomenele acelor stări extraordinare, teoriă, pre carea P. Cairolu o numește sigură și nedubitată, și despre care P. Franco dice, că prin dinsa erudiției catolice au asigurat legea ce regulază aceste stări estraordinari, precum astronomii au asigurat legea regulătoare a mecanice cerești. Pentru aceea la *intervenirea diavolescă* atribuesc fenomenele magnetismului etc. afară de auctori citati încă și Abatele

Fiard, Ab. Vurtz, M. D'Orient, Marchisul De Mirville, Cavalerul de Des Mousseaux, Piancini, Tizzani, Monticelli, P. Ventura, Cardinalul Gouset, Card. Alimonda, Pemio etc.

Ceea ce confirmă tot mai mult adevărul acestei explicații e, că înșiși magnetisătorii și hipnotisătorii recunosc în genere în magnetism, hipnotism și spiritism o analogie perfectă cu magia, cu strigoneriile și cu cuprinderile diavolescă, și că faimoși magnetiști și spiritiști, d. e. Du Potet, Calagnet, Annette și alții, mărturisesc franc, că toate fenomenele magnetismului, hipnotismului și spiritismului sunt efecte magice. Fie de ajuns pentru toți cuvintele lui Du Potet, unul dintre cei mai faimoși Patriarhi ai magnetismului și spiritismului, cuvinte care au fost citate de alți mulți scriitori connaționali ai săi și străini: »Ce e în realitate — scrie Du Potet — somnul magnetic, dacă nu rezultatul puterii magice? Și cine e, care determină acele atracțiuni, acele tendințe repentine, acele furorii, acele antipatii, acele crise, acele convulsii, care pot fi durătoare, dacă nu însuși principiul ce se adoperă, adică agentele de sigur cunoscut de omenii trecutului!« (cit. de Des Mousseaux: La Magie au XIX siècle pag 259.)

»Tote caracterele principale ale Magiei sunt imprimate în fenomenele ce le produce actualmente spiritismul« (cit. de Sarday Salvany în cartea sa asupra spiritismului.)

»Acea ce practisăm noi astăzi e chiar aceea, ce e oprit în toate paginile bibliei, și ce a fost condamnat preoții din toate veacurile cu totă severitatea« (Ibid.)

La aceste vom adauge, că Venerabilul Curat d'Ars întreba odată o persoană cuprinsă de diavol: Cine face să roteze mesele? »Sum eu. răspunsă diavolul: Magnetismul și Somnambulismul sunt operele mele. «Un Părinte misionar din America în 1891 demăndând diavolului să-și spună, dacă fenomenele magnetismului, hipnotismului și spiritismului sunt operațiunile sale sau nu, răspunsă, că sunt ale sale, și întrebat din nou dacă erau ale sale toate până la cele mai mici, din nou răspunsă afirmativ.

VIII. Esistă într'adevăr magia?

Fără nici un dubiu există, fiind magia un fapt istoric, cel aflăm în lumea antichității celei mai remove, până în zilele noastre. Antice tradiții afirmă, că magia antediluviană se transmisă prin lamine de metal acoperite cu caractere runice sau magice, ale căror inventatoriu se crede a fi fost Cain, primul între reprobăți și Beroso, anticul istoric chaldeu ne spune că Cham, unul dintre fi lui Noe, sub numele de Zorvastru, fu auctorul tuturor artelor magice în Babilonia și obiectul unui cult special între Egipteni, care dela numele lui Cham, numiră țera lor Chemin, construind o cetate numită Chemnis (cetatea focului), de unde se derivă și numele Chem-main dat piramidelor. În decursul seclilor magia o aflăm la toate națiunile pământului, atât în lumea vechiă, cât și în cea nouă. Căci astăzi se știe, că Assiriologii se ocupă cu descifrarea formulelor magice ale Assirilor și Babilonenilor, contemporani lui Moise și Avram, precum e cunoscut și aceea, că istoricii spanioli — între cari cu deosebire Solis — vorbindu-ne despre ocuparea țărilor Mexiko și Peru, ne enareză lucruri de minune despre misterele magiei în acele țeri depărtate. Chiar în zilele noastre sunt fapte nenegabile despre magia și arte magice între locuitorii din Indiele Orientale, China, Iaponia, între Negrii din Africa și indigenii Americii. Cu tot dreptul așadar renumitul controversist spaniol Sarday Szalvany — tractând în opera sa asupra spiritismului — despre magia și demonstrând că spiritismul modern nu e alt-ceva decât antica *magia* scrie:

»Filosofii cei mai renumiți, poeții cei mai escelenți, căpitani și oameni de stat cei mai mari, la națiunii așa erudite ca în Egipt, așa culte ca în Grecia și așa serioase ca în Roma, ne dau o mărturisire constantă despre realitatea magiei, ce constituie baza tuturor cultelor idololatrice în lumea antică. Magia a dispărut încet cu încetul, după-ce s'a lătit adevărata credință. Pentru aceea, acolo unde decreșce în anumit mod influința binefăcătoare a Cru-

»cei, din cauza progreselor incredulității, pre acolo magia își câștigă din nou vigoarea sa, și reapar ca domnitoare artele diavolescă« pag. 43.

IX. Esistă într'adevăr convențiunea sau pactul diavolesc?

Fără dubiu există, și atât de sigură e existența pactului diavolesc, adică a convențiunii omului cu diavolul, pre cât e de sigură existența magiei. Nu numai toți părinții, doctorii și teologii bisericești cu sântul Augustin și s. Thoma de Aquino recunosc existența acestui pact, dar și însași biserica îl afirmă absolut în ritualul său vorbind despre cuprinderile sau posesiunile diavolescă.

Un preot italian, care a fost misionar mai mult în țeri străine în decurs de 30 de ani, afirmă că el însuși a aflat existența acestui pact în diferite cazuri de cuprinderi diavolescă.

Toți scriitorii periodiceului »Demonologia« referesc nenumerate cazuri, — dintre cari unele foarte autentice — despre aceste pacturi sau convențiuni ce se fac între om și diavol, și ceea-ce e mai mult, chiar faimoși magnetiști și spiritiști vorbesc în un mod mai mult sau mai puțin clar despre existența acestui pact. Fie destul a cita cuvintele lui Du Potet, faimosul Patriarch al magnetismului și spiritismului, care vorbind despre magnetisătorii, cari nu recunosc în magnetism alt-ceva decât somnambulismul și estasul scrie:

»Pare că aud pre unii magnetisători dicend: Dar ce? nu s'a descoperit deja totul? Nu avem doră somnambulismul și estazol? »Ce pote să fiă alt-ceva? Este aceea ce voi nu ați găcit. Dar ce e în fine? Ei bine, eu voesc să încred înțelepciunii vostre acest mare secret: prin o speciă de invocațiune mentală, prin o chemare misterioasă, spiritul ce-l invocați spre a comunica cu cei muritori, avend lipsă a să servi de organele acestor din urmă — numai decât să domiciliéză în dinșii și le mișcă brațele, mâinile etc.«

»Eu am audit asalturile acestei puteri înfricoșate. Intr'o zi, în care încunjurat de un număr mare de persoane mă ocupam cu unele experimente fiind invocată acesta putere (adecă diavolul) imi agitase totă existența mea. Imi părea că un deșert să făcu împrejurul meu și am fost încunjurat de un vapor cam colorat.«

»Convențiunea era făcută, pactul terminat, o putere ascunsă veni spre a-mi da ajutoriul său, o strinsă uniune s'a efeptuit între acesta putere ascunsă (adecă diavolul) și între puterea ce-mi era proprie, și în atare mod imi fu permis a vedé lumina. Astfeliu am ajuns a descoperi procedura adevăratei magii.« (Cit. de De Mirv Des Esprits. etc. tom I. pag. 231.) Nu e deci nici o mirare aceea ce ne referează în acesta privință M. de Roys în opul său despre spiritism p. 66, că adecă de mai multe ori spiritele, cari agitaă mesele, au propus acest pact nu numai persónelor ordinari și vulgară, ci și omenilor de talent și cu știință, după-cum s'a întemplat cu M. de Sanley, cu M. de Tristan etc., omeni erudiți. Dintre acestia unul a întrebat pre spiritele ce-î propuneau atare lucru, că ce s'ar întempla după mórtea lor pentru un astfelu de pact? Eră spiritele, obligate fiind probabilmente de puterea divină să dică adevărul au răspuns următoarele cuvinte: Veți fi cu noi în totă eternitatea.

În fine dicem spre mai marea claritate a acestei materii, că pactul diavolesc se pote întempla și pote exista chiar și când omul nu învoca direct pre diavolul, și desi el pote că pretinde a nu crede în dînsul, adecă negă existența diavolului; numai să intenționeze a produce prin mijloce neapte efecte ce trec preste puterile naturale ale omului.

Dar cum se explica atare fapt? va întreba cineva. Răspundem în modul următoriu.

1. Când omul pretinde să obțină efecte, cari trec preste puterile sale, el din necesitate învoca în un mod implicit asistența unei puteri superioare, care nu pote fi alta decât sau puterea lui D-đeu sau a diavolului. Așa încât nerecurgând și neindreptându-se

el la D-dēu nici fiind just sau cuviincios ca D-dēu să întrevină la atari lucruri, ne rezultă în mod implicit și indirect, că omul recurge și se îndreptă la diavol, deși despre așa ceva nici idea nu-și face.

2. Pentru-că diavolul, care cercă în continuu să se ridice în contra lui D-dēu, și se ruineze pre omeni — trăgându-l la eterna tortură, — procură în toate modurile posibile să se mestece în lucrurile omenesci, profitând de toate ocaziunile ce i se dau și de toate circumstanțele, cari i se prezintă să ne înșele în miș de moduri. Astfel pe dreptul s'a observat, că în un seclu de atâtea prestigii diavolești — cum e al nostru — opera principală a diavolului e aceea, de a se fi ascuns d'inaintea ochilor spiritului unui imens număr de persoane, cari fac voința lui, urmază maximele lui.

3. In fine pentru-că D-dēu spre a pedepsi pre omul superb și sensual de multe ori permite, ca omul să cadă sub puterea celui mai înfricoșat inamic al său, fără ca să bage de samă și deși poate că nimic sau foarte puțin crede în diavol. Deci cu tot dreptul scrie P. Franco în opul său despre hipnotism.

»D-dēu știe cine a format cel d'intăiu pact, Mesmer sau alți învățători ai lui, dar toți aceia, cari au pretins efectele mag-netice prin mijloce neapte, *implicite*, îl aprobară și îl voră, și în »acēsta este după învățătura catolică recurgerea și îndreptarea reală, deși implicită la diavol« pag. 286.

X. Ore fenomenele amintite nu se pot explica prin puterile naturale, pre cari noi încă nu le cunoșcem?

Răspundem negativ, nici decum nu:

1. Pentru-că puterile naturei sunt puteri orbe, pre când fenomenele acestor stări extraordinare depind dela voința omului.

2. Pentru-că în fenomenele naturei se vede totdeauna o ordine constantă în modul de producere, de operațiune și de încetare, precând din contră în fenomenele magnetice hipnotice și spiritistice nu numai nu e nici o corelațiune și proporțiune între cauză și efect, ci aceste fenomene sunt atât de variabile și contrarie între dînsele, încât M. Dumontpallier, voind să specifice agentul misterios, care-l produce, nu l'a putut specifica mai bine decât definindu-l: »*agentele, care face și desface*.« Apoi premiul de o miiă de scuzi, stabilit de Academia din Berlin în 1818 — pentru acela care va demonstra constanța proprietăților fluidului magnetic, nu a fost câștigat încă de nime.

3. Pentru-că dacă fenomenele aceste ar fi efectele unor puteri naturale necunoscute, nu s'ar pute explica, cum ar pute spiritul omenesc — aședat în atari stări de luciditate mentală și de clară vedere — să cadă în absurdități mari, nu s'ar explica cum ar pute spiritul omenesc să se afe în opusēțiune constantă și profundă nu numai cu adevărurile revelate, ci de multe ori și cu însă-și legile morale și cu dictarea conștiinței recte.

4. In fine pentru-că, dacă descoperirea electricității, telefonului etc. cauzară la început admirațiune, nici decum însă nu au produs cea mai mică suspitiune în sufletul erudiților catolici despre întrevinerea diavolească, precând din contră fenomenele magnetismului etc., chiar dela aparițiunea lor au fost foarte suspecte la un mare număr de omeni eminenți în doctrină și pietate.

XI. Nu s'ar putea explica fenomenele amintite prin vre-o facultate secretă a spiritului omenesc, ce se manifestă numai în o stare neîndătinată și extraordinară?

Acēsta suposițiune e cu totul absurdă, pentru-că e o absurditate filosofică a supune, că omul poșede o *facultate naturală*, pre care se nu o potă exercita în *starea naturală* a propriului său corp. Etă ce scrie ilustrul filosof Sanseverino în privința acēsta: »Facultățile inchipuite de susținătorii magnetismului animal nu se

exerciteză — după-cum ȳic ei — în starea naturală a omului, ci în o stare neîndătinată și extraordinară. Dar e absurd a ȳice, că omul e *naturalmente* dotat de atari facultăți, cari se pot exercita numai în o stare extraordinară.« — Ceea-ce se confirmă mai mult prin aceea, că starea neîndătinată a sufletului și a corpului potă face numai ca acțiunile facultăților să creșcă și să decrască în vigore, dar nu ca să se ridice spre exercitare nouă facultăți naturale. Prin urmare, dacă omul într'adevăr ar poșede facultățile inventate de aceștia, ar trebui să le și exerciteze sau deprindă în starea naturală.

XII. Nu se pot atribui fenomenele din chestiune întrevinerei ingerilor păzitori?

Absolut nu: 1. Pentru-că înșiși spiritiștii și Patriarchul lor Allan Kardec mărturisesc franc, că sunt forte multe spirite preste măsură debile, fără importanță, mincinosă și obscene, după-cum se vede clar din răspunsurile ce le dau, din principiile și acțiunile ce le insinuă și recomandă, pentru aceea nu merită nici o încredere.

2. Pentru-că înțelepțiunea și sântēnia nemărginită alui D-dēu nu potă absolut permite ca ingerii și sântii să concurgă la representațiunile frivole și periculoșe ale magnetismului etc.

3. Pentru-că toate învățăturile emanate din spiritism combat în mod deschis și complet toate adevărurile mai esențiale ale credinței catolice și învățăturile bisericeii.

În o reuniune spiritistică a dis unul cătră spiritul — care ȳicea că e un inger sânt — se scrie: *Laude-se Domnul Nostru Isus Christos!* și acest spirit nici decum nu voi să scrie. Însă urgitat fiind de repetite ori să scriă aceste cuvinte, scrisă cu violentă și furore: *Laude-se Sātana!*

XIII. Nu s'ar pută atribui sufletelor celor morți fenomenele magnetismului etc.?

Absolut nu: 1. Pentru-că ori-cum ar fi starea sufletului omenesc după morțe, fiă el în paradis, ori în infern, ori în purgatoriu, nu se unesc cu înțelepciunea și sântēnia lui D-dēu să permită, ca la chemarea unuia sau altuia, a lui Tițiu sau a lui Cain, să iee parte la acțiunile frivole și periculoșe, despre cari e vorba.

2. Pentru-că și dacă D-dēu ar permite acēsta, s'ar întempla numai spre confirmarea adevărurilor credinței și învățătorei bisericeii sale, pre când succede chiar contrariul.

3. Pentru-că acesta suposițiune e cu totul contrariă doctrinei spiritismului, care inveță că după morțea omului, ori-cum se fi fost sufletul său, bun sau rău, trece spre a se incarna în un alt corp, care corp potă fi a unui căne, a unei pisici sau a oricărui animal cu perfectă independentă a vieții sale precedente, așa încât discurgend chiar după principiile acestui sistem absurd, cum pot fi sufletele celor morți, dacă aceste sunt încarnate în alt corp? Cum ar putea înțelege și vorbi limba diferitelor ȳinuturi la ale căror reuniuni magnetice și spiritistice ar lua parte?

Insuși Allen Kardec, Patriarchul spiritismului, fu obligat a mărturisi — scrie M. de Roys în opul său despre spiritism — că astuția și viclenia spiritelor »escede și întrece totă imaginațiunea posibilă în acēsta privință«. Pentru aceea chiar din cea mai îndepărtată antichitate diavolul a făcut a crede de mai multe ori, că era sufletul acestui sau aceluia individ deja mort, imitând perfect persoana sa, faptele sale, vōcea sa, modul de vorbire etc.

De notat e, că nu numai Plato, numit *filosoful divin*, ci și Iamblic, Porfiriu și alții ai aceleiași școle, suspectau că pot fi diavoli aceia, cari îmbrăcau formele și aparințele persōnelor defuncte, ca așa să potă înșela mai ușor pre omeni și să le strice.

(Va urma.)

Romanus.

Cum se fotografăm.

(Urmare).

18. Retușarea negativelor.

Retușarea a fost mult timp considerată ca operația de căpetenie a orî-cărui fotograf. Când e însă vorba de amatorî, mai cu seamă însă de începători, trebuie să recunoștem că acesta nu corespunde realității. Dacă începătorul lucră cu plăcele unei firme solide, dacă a curățit-o de prav înainte și după espunere, dacă a lucrat-o cu atențiunea și grija recerută, atunci puțin va avea de retușat. Apoi cu cât mai puțin e de retușat, cu atât mai sigur e succesul.

De multe ori însă observăm în negativ câte un punct (o găurice) transparent, ori o sgărietură etc. Acesta o acoperim cu ajutorul unei cerusă, carea e anume pregătită pentru acest scop. În găuricea ce voim a retușa, escriem cu o cerusă *forte fin ascuțită* spirale multe până când punctul ni-se va presenta înumbrit atât de tare cât dorim.

De multe ori voim (d. e. la fața unui om bătrân) a obține mai puține crețe, ca'n natură; atunci tragem linii fine și cu acestea acoperim creța ce voim a lua. Acesta însă numai la portretele mai mari o întrebuițăm.

Mai de mult se folosea retușarea nu numai *pre partea sensibilă*, cum am vădut până acum, ci și pre fața nesensibilă (sticlă) a plăcii, unde e lipsă a acoperi d. e. o suprafață mai mare, sau a da d. e. în un peisagiu: nori. Adî însă avem negative de nori gata și astfel descrierea acestui metod greoiu o țin de superfluă.

Fig. 27.

Pentru a ușura esecutarea retușării, avem *stative* de retușat anume construite (fig. 27) pre cari putem lucra comod, dispunend de lumina recerută reflectată fiind de o oglindă aplicată anume spre acest scop.

Repet, retușarea va fi în forte rari casuri de lipsă, dacă vom lucra cu curătenia și punctualitatea recerută. —

19. Lustruirea și păstrarea negativelor.

Negativele, spre a fi mai bine conservate, se pot obduce cu lustru (Lack). Acesta e de recomandat din acel punct de vedere, că dacă pre negativ ajunge ore-cum un picur de apă, acela lasă după el o pată brună, carea nu se mai poate delatura. La lustruire ne folosim de așa numitul »Lack pentru negative«, care se capătă gata sau pre care ni-l putem compune noi după receptul următor:

Alcohol (95°)	600 gr.
Sandarak (alb)	190 gr.
Oleu de ricin	30 gr.

Placa, pre carea voim a-o lustrui, o încăldim puțin, turnăm în mijlocul ei lack-ul, apoi prindend-o de un colț, o înclinăm astfel, ca lustrul să se lăscă preste totă suprafața nesclipicioasă a aceleiași și să se scurgă de-a lungul dungilor. — După-ce e acoperită totă și partea cea mai mare a lustrului s'a scurs, aventăm placa de câteva ori ca lustrul svântându-se să se usce, ceea-ce în câteva minute se întimplă.

Atât plăcele lustruite cât și nelustruite le păstrăm sau în chatule cumpărate anume spre acest scop, sau în cutia în carea au fost pachetate înainte de ce le-am espus și lucrat. Atât în cazul prim cât și în al doilea, fiecare placă negativă o aședăm în o cuvertă separată și o provedem cu număr. Ne facem apoi un catalog, în care după numerî curentî notăm negativele despre cari dispunem și pre cari voim a-le păstra. Catalogul acesta are să conțină următoarele ru-

brici: a) nr. curent, b) datul fotografării, c) obiectul, d) obiectiva (dacă dispunem de mai multe), e) numărul diafragmei (mărimea găurii este numerisată), f) durata expoziției, g) timpul (ce vreme a fost), h) observări. — Aceasta ne ușurează mult aflarea respectivei place (dacă avem deja o colecțiune mai mare) și ne presintă un conspect, care conținend esperințele proprii ne servesc spre învățatură ba de multe ori și ca îndrumar la evitarea erorilor în cari odată am cădut.

Partea a patra.

Procedura pozitivă.

20. Hârtia sensibilă.

Am vădut calea pre care putem obține imaginea *negativă* a orî-cărui obiect, prin fotografarea aceluiași și prin prelucrarea plăcii sensibile. Cu ajutorul acestei place suntem în stare a face atâtea „fotografii“ (posē) sau mai bine dis *copie positive*, cari corespund întru tôte obiectului din natură, câte voim.

Acesta o putem esopera cu ajutorul *hârtiilor sensibile*.

Hârtia sensibilă este obdusă cu o materie (bromură de argint, chlorură de argint etc.) carea sub efectul luminei solare are însușirea, că în urma descompunerii chimice *se negrește*. Dacă acum sub negativul uscat, punem o hârtie sensibilă, atunci prin părțile cari în negativ sunt transparente, lumina solară trece și negrește hârtia sensibilă, prin cele netransparente nu. Vom căpăta deci o imagine, care corespunde întru tôte obiectului, pre care l'am fotografat.

Hârtiile sensibile sunt de mai multe specii, amatorul și începătorul însă face forte bine, dacă se ocupă numai cu acelea, cari copiază direct, ba fiind-că un începător și amator, nu se va estinde la operații mai complicate, la acest loc nici nu mă voi estinde decât la acesta categorie.

Două specii de hârtii sensibile sunt astăzi în genere mai usitate și anume: *Celloidin* și *Aristo*.

Hârtia celloidin este obdusă cu o emulsiune de colloidu și sensibilisată cu chlor. de argint și fiind-că ne dă contraste forte plăcute de o parte, de altă parte fiind-că nu e gingașă, este întrebuițată forte des.

Hârtia Aristo este obdusă cu un strat de gelatină și acesta este sensibilisat cu chlor. de argint.

Atât hârtia Aristo, cât și celloidiu sunt apoi de două specii și anume: sclipicioasă și nesclipicioasă (sau numită cu terminul germân *matt*), aceste au apoi diferite colori: albă, rosa, violetă sau pensée. De regulă se folosesc hârtia albă și pensée ca două colori, cari sunt acomodate pentru ori ce fotografiă.

Hârtie escelentă este hârtia »*Monopol*« fabricată de firma Emil Wunsche, carea e pre lângă calitățile sale bune, totodată și efină. Hârtii escelente sunt și cele fabricate de Herzog, Lomberg, Schleussner, Lumiere, Dr. Kurz (folosită forte des) etc.

21. Copierea.

După cum am amintit în paragraful precedent, la acest loc ne vom ocupa numai cu acele categorii de hârtii sensibile, cari copiază direct. Aceste le putem căpăta în formatele: 6:9, 9:9, 9:12, 10:15, 12:16, 8¹/₂:17, 13:18, 18:24 sau în cole întregi (50:60 cm.)

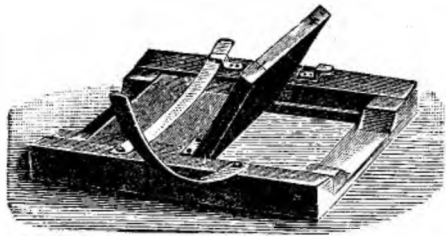

Fig. 28.

Copiarea se face cu ajutorul *ramei de copiat*, carea asemenea e pregătită pentru diferite formate și a cărei tablă (fig. 28) e tăiată în două și lipită cu postav așa, că putem controla demersul copierii fără a mișca hârtia

dela locul său.

Desfăcând acum cutia în carea păstrăm negativele, luăm respectivul negativ de pre care voim a face copii și-l aședăm în rama de copiat așa încât *în jos* (adecă în afară) să vină partea sticlăasă a aceluia. Pre partea sensibilă punem acum o fôie de hârtie sensibilă elocând'o așa, ca partea sensibilă a hârtiei să vină chiar pre partea sensibilă a plăcii. După acesta punem pe hârtie tabla de lemn apartinătoare ramei de copiat și o înțepenim cu cele două dreve, ce ne stau la dispoziție. Acum privim partea sticlăasă (carea singură se pôte acum vedé) și dacă nu e destul de curată, o curățim cu un penel sau batistă, apoi o aședăm la lumină, dar așa, ca *sorele direct să nu o ajungă*. Din când în când cercetăm mersul copierii, desfăcând o parte, (dar la nici un cas ambele) din tabla ramei și privind partea sensibilă, pre carea ni se va arăta fotografia. Copia trebuie lăsată în ramă atât de îndelung, până când este *ceva mai întunecată*, decât cum voim să o avem, căci în scaldile ce vom folosi la hârtie chipul pălește puțin. Copierea durează (după intensitatea negativului) $\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$, ba de multe ori chiar și 3 ore. După copiere, copia trebuie ferită de lumina dilei, dacă nu o trecem inediat prin scaldile prescise în paragrafii următorii.

Mulți amatori vor voi pôte a avé un portret, a cărui margini să dispară, adecă în care numai persôna să apară pre hârtie și ceealaltă parte a hârtiei să rămână albă. Acesta o putem face cu ajutorul unei *vignete de zink*, precum ne arată fig. 29, carea are o tăietură ovală. Acesta o punem *din afară*, pre rama aședată *orisonal* și încă așa, că partea mai îngustă să vină asupra capului respectivului portret. Lumina va pătrunde pre sub

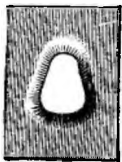

Fig. 29.

marginile acesteia tot mai puțin și așa marginile fotografiei vor rămânea albe. Folosind vigneta de zink, rama de copiat trebuie înturnată de mai multe ori, ca lumina să pătrundă în toate părțile pre o formă.

Dacă dorim, ca portretul astfel copiat, să apară pre hârtie în o cunună de flori sau încunjurat de o ramă frumoasă etc., atunci după ce am isprăvit copierea cu vigneta de zink, punem un negativ *gata* (cumpărat dela fabrică), care conține modelul cununei și pre acela hârtia pre care este portretul deja copiat și o punem acum la lumină. Preste 3—4 minute ne uităm și vom vedé, că portretul ni-se presintă în mijlocul cununei de flori sau a podôbei, ce conține negativul cumpărat. — Aceste negative se numesc „*Vignetele Stefanie*” și sunt de diferite forme și aranjamente, ér fotografiile făcute, respective împodobite cu ajutorul acestora, au un efect minunat. Aceste sunt foarte acomodate ca cadouri pentru rudeni sau cunoscuți, căror le vor cauza o surprindere plăcută, vedându-și fotografia în mijlocul unui ornament admirabil.

Copiele trebuie acum aurite și fixate după cum vom vedé în cele următoare.

22. Aurirea și fixarea copiilor.

Copiele, cari le-am scos din rama de copiat, ca să aibă o colóre mai frumoasă, le trecem prin o scaldă, carea conține aur, sau cum să dice în de obște *le aurim*; după aceea ca colóreă obținută să rămână permanentă și ca lumina să nu mai aibă efect asupra lor, le trecem prin o scaldă *fixativă*. Operația se isprăvesce în modul următor:

Copia, după ce o scotem din rama de copiat, o punem în o cesă curată și o spălăm bine, până atunci, până *nu se mai arată*

pete lăptose, (cari se ivesc la câteva secunde după ce am început a o spăla). După acesta o punem în scaldă următoare:

Aqua destilata 100 gr.
Liquor Ammonii caust. 1 gr.

aici le lășăm 5 minute, după aceea ér le spălăm în apă curată. bine și le punem apoi în scaldă următoare:

I. Aqua destilata 500 gr.
Alumen pulv. (Alaun) 3 gr.
Accid. citric. puris 3 gr.
Rhodan ammonium 12 gr.
II. Aqua destilata 100 gr.
Aurum chlorat 1 gr.

luând la întrebuintare 100 ccm. din I și 5 ccm. din II. In acesta scaldă capătă copia *colóreă*. E prea de ajuns dacă o-am lăsat aici 10 minute. Colóreă se schimbă; dela gălbăie trece în purpur, apoi brună și la urmă vênătă.

După ce o-am scos de aici, o spălăm puțin cu apă și apoi o punem în scaldă fixativă, carea constă din:

Aqua destilata 100 gr.
Natrium hyposulfuris 10 gr.

în care copia stă asemenea circa 10 minute. E de notat, că scaldile trebuie să aibă cel puțin temperatura de 15° R. și nu mai mult ca 20° R., va să dică cam temperatura regulată din chilia de locuit.

Hârtia „*matt*” (celloidin) ne dă copie negre frumoșe, dacă folosim următorea procedură:

După ce luăm copia din rama de copiat o spălăm până dispar toate petele lăptose, apoi o punem în scaldă *auritoare*, carea constă din:

I. Aqua destilata 1000 gr.
Borax 10 gr.
Natrium acetic 10 gr.
II. Aqua destilata 100 gr.
Aurum chlorat 1 gr.

luând la întrebuintare 200 ccm. din I și 5 ccm. din II.

În acesta rămâne copia până a luat colóre purpură; apoi o scotem, o limpedim de 2—3 ori în apă și o punem în scaldă de *platină*, carea constă din:

Aqua destilata 600 gr.
Platin kalium chloratum (Platin chlorur cryst.) 1 gr.
Accid. phosphor. fluent (greutate spec. 1,120) 15 gr.

unde o lășăm 10—20 minute (după cum e de pro-petă scaldă.) După acesta o scotem, o limpedim cu apă bine și apoi o fixăm în scaldă fixativă vedută mai sus.

Amatorii fac forte înțelepțesce, dacă se folosesc de aceste recepte *numai atunci*, când au deprindere și praxă mai mare. La început este forte bine și mult mai ușor, dacă se folosesc de scaldă unită, prin carea auritul și fixatul copiilor se esecută de-o dată cu ajutorul scaldei *auro-fixative* urmând prescriptele paragrafului următor și lășând *cele amintite aici pentru timpul când sunt deja destul de versați în manipularea scaldilor*.

23. Scaldă auro-fixativă.

Acésta are însușirea, că *auriște și fixază copiele de-odată*.

Copia după ce o luăm din rama de copiat *fără a o spăla* o punem în scaldă auro-fixativă și încă cu partea sensibilă *în jos*; după câteva secunde o întorcem cu partea sensibilă în sus ca să putem controla demersul procesului. La început vom observa, că copia ia o colóre mai palidă, apoi devine roșie, preste puțin își schimbă colóreă în roșie-brună și apoi în brun-violet-negrie, o colóre fotografică (neutrală) capătă după circa 5—10 minute. Indată ce colóreă este frumoșă, plăcută (neutrală, negrie, cafenie, după cum avem voie), ridicăm copia din scaldă și o punem în scaldă de apă curată unde (sEU schimbând apa des sEU cu ajutorul unui

tuș) o spălăm cu fundament cel puțin 1 oră (schimbând apa) seu $\frac{1}{2}$ (la tuș). — După-ce le-am spălat bine, le punem cu partea sensibilă în sus pe hârtia de filtrat și lăsăm să se usce, ceea ce durează la hârtiele matt 4—5, la cele cu lustru 5—6 ore.

Scalda auro-fixativă ni-o putem pregăti în modul următor:

Aqua destillata	2000 ccm.
Natrium hyposulfuris	500 gr.
Ammon rhodanat.	55 gr.
Alumen.	15 gr.
Acid. citric. puris	15 gr.
Plumbum nitric.	20 gr.
> acetic	20 gr.
Soluțiune de Aurum chloratum (1 gr. în 200 gr. aqua destill.)	150 ccm.

Acosta soluțiune la început are o colóre alburie tulbure, din care causă o lăsăm 6 zile să steie și numai după aceia o filtrăm și atunci o putem întrebuința.

Eu am compus, după esperința și esperimentele proprii de 5 ani, o scaldă auro-fixativă, carea dă copii frumósé negrii și foarte țútóre; receptul nu-l public la acest loc de-órece voiú să iau patentă pre compositiá aceluia. — Dacă careva cetitor ar voi să facă încercare cu acosta scaldă nouă, o póte căpáta dela autor direct¹⁾. — Ba dacă amatoriu nu voesce a-se adresa la firme streine spre a cumpéra soluțiunile și chemicaliele necesarie, le póte căpáta dela autor cu prețurile de fabrică.

(Va urma.)

¹⁾ Adresa: Cluj (Kolozsvar), piața Széchenyi nr. 23.

Te iubesc . . .

Te iubesc cu cel mai mare,
Mai viu amor omenesc,
Și în ultima-mi suflare
Murmura-voiu: te iubesc!

Te iubesc în asta lume
Cu delir cu dor amar
Cu simțiri fără de nume
Cu dureri fără hotar. —

Dar ori cât ar fi de mare
Suferința pe pământ,
Știu că totă viața are
L'al ei capet un mormânt!

Și me tem de nemurirea
Astui suflet năcăjit,
C'atunci chinul și iubirea
Imi vor fi fără sfârșit . . .

C. Șerbanescu.

Sum singur . . .

Sum singur . . .

Stau în chilia mea la masa de scris și cu ochii atinți prin ferestă în largă zare, nehotărit și vag imi colindă gândurile prin cap. fără a lua o formă hotărâtă . . .

Pre masă zac în nerânduială un vraf de scrisori și cărți acoperite de prav gros . . . Săracele, D-deu scie de când nu le-am prins în mână . . .

Mă apuc să fac ordine . . . Mă uit spre mulțimea de hârtii îngălbinite de vreme. Rënd pre rënd le trec prin mână și distras le cetesc . . . Sunt schițe și poesii unele începute, dar nesfârșite, ce cu atâta sete și drag le-am compus odată în momente de sfinte inspirați . . .

Domne, de mult nu am mai scris versuri . . .

Și ore dacă nu am mai scris când odată tote gândurile, tote simțemintele, și întreaga mea inimă era plină numai de poesii și viata întregă imi era un complecs de momente poetice . . . ? Póte m'am schimbat eu — póte s'a schimbat lumea — ori s'a schimbat ea isvorul de inspirarea de odinioară?

* * *

Focul pâlpaie în sobă și afară ninge . . . Fulgii mari și grii de zăpadă cad rar și liniștit și încetul cu încetul acopere pământul cu un lînțoliu alb . . .

Zarea focului străbate prin ferestă și aruncă o vapaie purpurie asupra fulgilor de zăpadă cari cad, mereu cad . . .

Și mă cuget, dacă ar fi acum nópte, nópte'ntunecósă, și ar ninge mereu, des și tare, iar din cer orbitóre fulgere ar căde pre pământ — ce tablou feeric ar fi . . .

Nu sum nebun — dar totuși nu mă înțeleg . . . la ce așa gânduri nebune și bizare . . . ?

Incep se răsfoiesc printre cărțile de pre masă . . .

Eminescu imi cade în mână și încep a ceti din versurile lui și de-odată rămân numai pe gânduri . . .

Ce e amorul: e un lung

Prilej pentru durere

Și mi de lacrimi nu-i ajung

Și tot mai multe cere . . .

Dar Eminescu nu a avut dreptate când a scris versurile de mai sus — nu a avut dreptate.

Amorul e o bolă, o bolă grea și periculósă . . .

O singură cură pentru acesta bolă: să pătrund și se cunoscî inima și simțemintele femeilor — dar se le studiezi în școla vieții — căci eu le-am studiat . . .

Am fost și eu nebun odată, am fost și eu îndrăgostit . . .

Și nu m'a înșelat iubita și nici eu nu am înșelat-o, și totuși ađi inima mi-e rece și nu-mi mai arde în frigurile bolei — și mă simt așa de liniștit, numai sufletul imi pare un deșert întins ca deșertul Zachara, fără viață și mort, fără de-al mai pute mișca și și sbuciuma ceva . . .

Și de mă întreb ce e cu mine — nu-s în stare să-mi răspund — par că nu mă înțeleg pre mine însu-mi.

Veđi un obiect frumos îți place și dorul de-al posedé mereu te torturează — ți-l câștig și dorul încetă, inima ți-se liniștesce și par' că nici obiectul ce acum îl posedî, nu mai are pentru tine farmecul și prețul ce l'a avut mai nainte până nu era al tđu, ci numai îl dorea-i . . .

O veđi, e frumósă, are ochii căprii și privirea ucigașă, buzele roșii ca carminul și fața albă ca de inger și-i sveltă la tălie. Și din ce o veđi mereu a-i mai vedé-o, și tremuri, îngălbinesc și suferi vedédu-o, — dar mai mult suferi când nu o veđi, ér sufletul tđu arde în vapaie încă necunoscută pentru tine, și fără vóia ta mereu o urmărești, mereu îi umbli n cale și te mistue un dor

nebul de a o pute cuprinde în brațe, de a-i pute sărută ochii și gura și de a-i jură că o iubesci . . .

Iată amorul adevărat, amorul platonice . . .

Și când în urmă ți-a căzut în brațe, i-ai sărutat și ochii și gura și i-ai simțit sbuciumul peptului lipit de peptul tău — în clipa aceea ai fost fericit . . .

Dar ți-sa desfăcut din brață . . . dorul satisfăcut dispare, și ființa ce ai avut-o în brațe îți pare alta, nu ființa ideală de altădată, amorul platonice dispare din suflet — și ce rămâne în urma-i?

Nimic, dór amintiri pentru-că și acelea se dispară odata, rămânând inima erăși pustie, pustie ca deșertul Zahara — acum însă pustie pe vecie . . .

Căci o inimă numai atunci iubesc, când iubesc platonice — și când platonismul în amor a încetat — făclia amorului se mistuiesce cu încetul, până în urmă se stânge, lăsând o noapte neagră între foștii iubiți, noaptea despărțirii vecinice, prin care rătăcind nici când se nu se mai regăsesc.

Hm iubit-o, am îndumnezeit-o și mi-aș fi dat viața pentru ea. O admiram ca pre o sfântă — de care ar fi blasfemie se te atingi, ci se o privești numai din depărtare — și numai în adâncul inimei ascuns îi duceam dorul de a-i cădea în genunchi și de-ai spune cât o iubesc, strângându-o la piept și sărutându-o . . .

Etă amorul platonice . . .

Și?! Pre urmă i-am spus că o iubesc, am strâns-o la piept și am sărutat-o — dar în focul acestei îmbrăçoșări și sărutări mi-am pus tot focul inimei — încât inima mi-a rămas pre urmă rece și pustie . . .

Dorul și-a potolit văpaia — făclia amorului platonice s'a stins — și în noaptea despărțirii ne-am pierdut și eu și ea — pentru a nu ne regăsi nici când . . .

De altcum amorul, o bolă fiind, trebuie să-și aibă leacul.

Și ar fi și o nebulie se suferi de acesta bolă vieța întregă.

Ce cugeți, ființă iubită tu ai cuprins-o în brațe prima oră, ori tu ai cuprins-o pentru ultima dată?

Stătornicia la femei s'o cauți cu lampa lui Diogene — la ce se căutam stătornicie la bărbați . . .

Și nu știu de ce mă prinde totdeuna așa o jale și o melancolie de câte ori mă gândesc la dragoste . . . la femei . . .

Ce e femeia? Un mare semn al întrebării, a căreia inimă e o enigmă — pre care studiindu-o o vieță întregă tot nu ești în stare se-o deslegi . . .

M'am ocupat și eu odată cu deslegarea enigmelor de atare natură . . . Odată — dar a fost demult; de atunci abia îmi aduc aminte . . .

Drăguțele mele . . . abia amintirea lor mi-a mai rămas în suflet . . .

Și acum dus pre gânduri dacă mă gândesc la ele — clar îmi răsar în minte una câte una frumoșe precum au fost odată.

Tóte m'au iubit cu un »amor sfânt« cum diceau — tóte erau mai bine »gata se móră pentru mine« — »decât se mă uite« —

și astăzi tóte sunt fericite — și de dragul meu nu a murit nici una . . .

Și dacă din *atâtea* nu a murit nici una — pentru-ce se mor eu de dragul lor — carele sum numai „singur?” Și totuși . . . parcă simt că aș fi fost în stare se mor pentru cineva — și aș fi în stare și acum . . . Dar pentru cine se aduc atâtea jertfă — când drăguțele mele tóte m'au lăsat și străinătatea s'a pus între noi?!

Imi vine dor de ducă, se ies la liber . . . se ies la larg . . . aerul de chilie mă nădușeste.

*

E deja sară frumoșă și liniștită, luna bălae varsă lumina ei argintie pre lințoliul alb de zăpadă ce-mi scârțeie sub picioare. Și miile de stele sunt așa de frumoșe în tremurătorea zare . . .

E atât de misterioșă liniștea noptilor dela sate . . .

În colibe și căsile scunde în cari însă domnesce pacea, liniștea și fericirea, e întunec — abia ferestrele unei căsi sunt luminate, din care se aud glume și chiote vesele . . .

E ședătorea — s'au strîns fetele cu furca și acum își petrec cu ficiorii . . .

Prin geamul luminos îi privesc lung și cu drag . . .

O frumșetă bălae își scapă fusul, ér un voinic chipes il ridică. — Și fata roșeste până în albul ochilor când trebuie se-i plătescă ostenela voinicului prin o — sărutare . . .

Mă duc și alerg dela geam se nu-i ved . . .

Nu știu cum parcă îmi face reu acesta fericire idilică a lor asemănată cu traiul meu pustit. — Ei îmi par posesorii neconturbați ai fericirii și sincerității în simplicitatea lor sătescă — noi »luminați« și omenii sciinței și a culturii moderne — purtăm în piept o inimă rece și timbrul fătăriei și surisul vicleniei pre buze.

Beata simplicitas . . .

Și rătăcesc așa ore întregi pierdut și nehotărit cu pașul unui biet pribeag — până ce obosela mă doboră și re'torn acasă din nou . . .

Mă culc și-m țin privirea ațintită în gura sobei la spuza de jăratec ce jócă colorii și aruncă schintei . . . Atâtea gânduri îmi treșese în minte jeratecul acum viu și cum pre urmă se stânge încetul cu încetul și se preface în cărbune și cenușe . . .

Așa-i și viața, din ce trăim mai mult ne stângem — așa încât pre urmă ne înghite mormântul și din trupurile noastre țerină se alege . . .

Mă cuprinde deodată numai dorul nimicirei totale . . . dorul de a nu mai fi . . .

Căci trebuie că e bine atunci, când scăpat de tine însuți. nu mai simți nimic, nu te mai tulbură nici gânduri, nici dorinte și patimi — cari îți clocotesc în suflet în cumplită fortună . . .

Dormi liniștit, dormi în pace în vecinicul locaș, adumbrat de rațele lunii și de lumina stelelor . . . Pleopele obosite mi se închid . . . adorm . . . dar parcă mereu îmi sună în urechi întrebarea: »Ce e mai bine, a fi, ori a nu fi? E . . .

Cine scie . . . cine scie . . . !!

Emilian.

Din mithologia plantelor.

Anemona (o specie de rosă sau trandafir, care se scutură curund după ce înflorește), era considerată ca semn a juneței schimbătorie și nestatornică și simbolisa frumșetă iute trecătoare, după cum se dice și se cântă pre drept și forțe nimerit și în ritualul de îngropăciune: »omul e ca erba și dila lui ca flórea câmpului așa vor înflori . . .« Din care causă personificând »anemona« se dice: »meque male haerentem et nimia levitate caducum, excutiunt iidem, qui perflant omnia venti«, ceea ce are înțelesul: că flórea anemonei jace liberă pre trupină și ușor devine pradă vânturilor.

Acésta specie de flóre era și simbolul unei vieți scurte, cum și a nestatorniciei bucuriilor omenesci, care împrejurare a dat ansă cuiva de a scris despre dēnsa: »brevis est omnium usus« adică: tóte au o viață puțină.

Dóue fabule sunt legate de originea ei:

a) Se dice, că Venus întristat de mórtea tinerului Adonis (vedî la rosa roșă) ar fi plâns forțe mult, ér lacrimile ei ferbinți cădēnd pre pământ la rădăcina unui trandafir, au avut influința de s'a ivit o alta specie numită »anemona«.

b) A dóua versiune fabuloșă dice: că Venus în urma celor

întemplate cu Adonis, a vârsat nectar preste sângele lui Adonis și la porunca dăitei sângele lui se prefăcu în rosa roșă de a două specie, a cărei petale fiind ușor cădătoare, chiar și de cea mai mică mișcare a aerului încă se scutură, din care cauză flórea este ușor cădătoare de vânt, care grecesce se dice: »anemos« s'a numit anemona sau rosa de vânt. Asta flóre se mai numesce și »flos Adonitis« adecă flórea lui Adonis, fiindcă crescuse din sângele lui Adonis, după versiunea primă.

La întristarea dăitei Venus, pentru mórtea lui Adonis, a participat tot sexul feminin de pre atunci.

Popórele vechi de pre timpul vieței mitologice, serbătoreau prin partea sexului frumos suvenirea acestei întemplări cu Adonis, ca surori a dăitei Venus.

Așa era o serbătóre de 8 zile de doliu, muierile alergau cu përul despletit prin stradele cetăților tânguindu-se. In cetatea Alexandria era datina, că în aceste zile portau de-alungul cetății pre regina sau alta muiere alesă, în lipsa de regină, ér muierile din cetate mergeau în urma ei cu fructe ori prăjituri. La capëtul conductului erau alte două muieri portând 2 paturi acoperite cu covóre frumoșe, unul pentru Venus, altul pentru Adonis. Conductul era însoțit și de musică. In orașul Atena, in acele zile de serbare se espuneau icóne cu chipul lui Adonis, ér ceta muierilor venia și înmormênta acele icóne între cântece de jale. Acest interval de 8 zile era considerat de cel mai nenorocos pentru ori ce întreprindere. După finitul celor 8 zile urma apoi o zi de bucurie și fie-care felicita îndumneșirea lui Adonis.

Mentha (rom. ninta). Grecii considerau asta plântă de simbol a infernului pentru colórea ei întunecóșă și pentru mirosul ei propriu; dar ea era și simbolul jalușiei. Tot fabula ne spune originea numelui ei și adecă: se dice, că Pluto, dëul infernului, avu de soție pre Proserpina, fca dăitei Ceres. Pluto însă ca reprezentante a rëului, a iadului, mai iubea și o nimfă cu numele *Mentha*, din resbunare decise Proserpina rëu asupra nimfei *Mentha*, decí ca se nu-i mai pótă conturba fericirea casei. prefăcu nimfa în o

plântă, care se numi *mentha*, rom. nintă. (Veđi Ovidiu Metamorf. X. v. 728.)

Safranul (șofran, lat. *crocus*). Cei vechi considerau safranul de simbol al tinereței, a poterei vióie adecă reprezentant al vieței. Ba dela însușirea lui sfärmăciosă, în stare uscată și dela modul folosirei lui în economia casei, dlceau cu drept, că nefericirile vieței sunt folositoare pentru formarea caracterului omenesc și precum safranul prin frecare sau sdrobire devine tot mai frumos, așa și omul prin loviturile sórtei se întăresce, se formeză și devine brav și plăcut, dacă firesce scie suporta cu curagiú ori ce. Acest înțeles dá Plinius (liber 21 c. 16) safranului dicënd: »*percundo melius provenit*« adecă prin schimbare, transformare sau sdrobire devine mai bun.

Originea safranului e însoțit de vestmânt fabulos, și anume: *Crocus*, un june frumos și fórte plăcut, jucându-se cu nunțitul dëlilor adecă cu *Mercur*, a fost lovit de acest din urmă, în urma căreia lovitură a murit; dëlí pentru aducere aminte il prefăcură în o plântă — arbore — care se numi »*crocus*« sau safran. Poetul Ovidius (liber metamorf.) ne spune de alta parte, cumcă junele *Crocus* ar fi iubit tare o nimfă frumoșă cu numele *Smylax*, și murind el, *Crocus*, după cum s'a dis a fost prefăcut în safram, ér amanta lui *Smylat* în o plântă de asemenea nume. (Ovidiu metamorf. IV. v. 283.) Părerea lui Pliniu este că plânta, în care fu transformată nimfa, ar fi *iедера* (edera, quae vocatur *smylax*) și din cauza că *Smylax* din amoru-i cătră *Crocus* fu prefăcută în plantă, se consideră *iедера* de simbol a amorului celui mai curat.

Cu cununí de *iедера* era datina de a încununa pre poeți, cari scriau despre amor și amicitie; și chiar *Bachus* (dëul beției), precum scrie poetul germán Schiller, în versurile următoare: »abia poșed pre *Bachus* cel vesel și mi se arată și *Amor*, pruncul cel drăgălaș« — încă a purtat cununí de *iедера*, avënd pre *Cupido* (pofta) în suita sa.

Kaum ich den *Bachus*, den lustigen habe,
Kommt schon *Amor*, der lustige Knabe. (Schiller)

(Va urma.)

Ziduri vechi din cetatea Sibiiului.

Poesii poporale.

Dorul meu.

Tot aștept dór' va veni
Bădița de unde-a fi
Se me stingă'n sênul lui
Se me ducă dorului.

Uitá luna-i la sfințit.
Și bădița n'a venit,
Póte mi-l'au fermecat
Și din drum l'a înturnat.

Se sting stelele pre ceriți
Cad pre gânduri și dureri
Și'n sên cu un dor deștept
Tot aștept și ér aștept.

Măi bădiță-i chiar păcat
Se'n seređi în cela sat
Vină dragă! de-i veni
Că nu te mai pot dori.

Viorica.

CRONICA LUNARĂ.

Hymen. Duminecă în 6 August st. n. a. c. s'a celebrat cununia dlui Teodor Şimon profesor la gimnasiul din Năseud, cu d-şora Maria Rîpean din Pinticul-săsesc (lângă Teacă).

Cor nou de plugari. In comuna Şoimuş s'a înfiinţat un cor de plugari pe patru voci sub diriginţa dlui Traian Bratescu magistrul coral din Bistriţa, carele în fiecare săptămână petrece 2 zile în Şoimuş, dând instrucţiune unui subdirigent coral şi la un număr de preste 70 corişti. Succesul până acuma se arată foarte îmbucurător.

Director la Năseud. Comitetul administrativ al fondului foştilor grăniţeri năseudenî a ales ca director al gimnasiului din Năseud pe dl profesor Virgil Şotropa. Alesul a întrunit unanimitatea voturilor.

Cetim în »Tribuna«: »**Nou proces de presă.** Ni-se scrie din Dej, că Lunî la orele 9 a fost citat la judele de instrucţie dela tribunalul de acolo, scriitorul nostru popular Ioan Pop Reteganul, pentru a i-se lua interogatorul într'un proces de presă, ce i-s'a intentat ca fostului redactor al »Revistei Ilustrate« pentru biografia şi portretul lui Andreiu Mureşan. Acusatul a declarat, că biografia lui Andreiu Mureşan, apărută în numărul doi al »Revistei Ilustrate« din 1898, e făcută de el, şi că în tot cuprinsul ei nu se află nimic ce nu ar consuna cu convingerile sale. Despre tablou însă nu are nici o scire, căci în 1898, cât a fost el redactor, astfel de tablouri nu au fost expediate. Dl Ioan Pop Reteganul a mai spus judeului de instrucţie, că cu biografia lui Andreiu Mureşan s'au ocupat mai mulţi, chiar şi tineri universitari din Pesta şi Cluj, şi nimenea nu s'a împedecat în ea până acum.

Probabil, că va fi ascultat şi editorul foii numite, părintele Ioan Baci, ca apoi procesul de presă se se pôtă intenta în contra amândurora.«

Până în prezente la redacţiunea acestei foi nu a sosit încă nici o citaţiune, în acêsta afacere credem însă că nu vom fi daţi uitării.

Convocare. In sensul §§-lor 23 şi 26 din statutele »Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român« se convocă adunarea generală ordinară a Asociaţiunii la Deva, pe zilele 27 şi 28 August st. n. 1899, pe lângă următorul program: Şedinţa I. Duminecă în 27 August 1899 st. n. la 11 ore a. m. Ordinea de di: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Constatarea delegaţilor prezenti. 3. Raport despre activitatea comitetului central în anul expirat. 4. Alegerea comisiunilor de câte trei membrii: a) pentru examinarea raportului general; b) pentru examinarea ratiociniului pe anul 1898 şi a proiectului de budget pe anul 1900; c) pentru studiarea proiectului de regulament înaintat spre aprobare; şi d) pentru înscrierea de membri şi încassarea taxelor. 5. Propunerî eventuale. 6. Raportul comisiunii pentru înscrierea de membri şi încassarea taxelor. Disertaţiunile întrate se vor ceti după amedei la timpul numit de president în conţelegere cu adunarea generală. Şedinţa II. Lunî în 28 August 1899 st. n. la 10 ore a. m. Ordinea de di: 1. Rapôrtele comisiunilor exmise în şedinţa primă. 2. Defigerea locului pentru proxima adunare generală. 3. Dispoziţiuni pentru verificarea proceselor verbale. 4. Incheierea adunării generale. Se observă, că eventualele disertaţiuni şi propunerî au se fie prezentate presidiului Asociaţiunii (în Sibiiu, str. morii nr. 8) in scris cu 8 zile, ér eventualele interpelaţiuni cu 3 zile înainte de adunarea generală. Din sedinta comitetului central al »Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român«, ţinută în Sibiiu la 3 August 1899. Şuluţiu m. p., president ad-hoc. Dr. Beu m. p., secretar II.

Bibliografia.

Impăratul Marc Ulpie Traian. (98—117 d. Chr.). Prelegere ţinută la 16 Martie 1893 în localităţile »clubului român« din Suceava, de Animpodist Daschevicî. Tip. conc. Arch. Silv. Morariu-Andrievicî în Cernăuţi.

Românul în sat şi la ôste. Acesta este titlul unei noue cărţicele, ce dl Ioan Pop Reteganul, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Este un studiu asupra caracterului Românului, şi a apărut în Tipografia »Aurora« A. Todoran din Gherla. Se pôte procura şi dela Tipografia »A. Mureşan« din Braşov cu preţul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

Bunăcuvinţa, de I. Bernard Krier, traducere liberă de Animpodist Daschevicî, Suceava, red. şi editura societăţii »Şcola

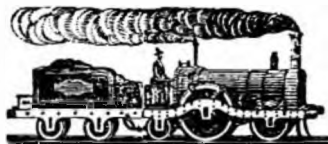
română«. Preţul 30 cr. (Figuréză ca nr. 3 din biblioteca de petrecere şi învăţatură pentru tineret).

Biblioteca teatrală »Aurora«. Tipografia »Aurora« a dlui A. Todoran din Gherla, a început şi ea se editeze o bibliotecă teatrală sub titlul de mai sus. Apare în fascicule de format mic. Primul număr conţine 40 pag. şi este comedia într'un act a lui Kotzebue »Calea dréptă e cea mai bună«, localisată de Corneliu Darabant. Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Găcitură de şach

după săritura calului de *Têrnăvian*.

			Pre-			
			cu	cre-	căcî	
	ştină,	liber-	cea'n	oîi	e	
	cru-	ei	ôstea	visa-i	frunte	
			De-	tatea	pul	
			sco-	prea	rim	
			Mu-	cu	şi	
			lup-	mai	sânt	
			nost	glo-	ve-	tî
			în	mênt.	ne'n	rie
	pă	scla-	chiul		şan	de
	de-					
	érašî	Po-	se	sie	pli-	Mu-
	de					
	fim		vî	rê-	cât	An-
			e		drei	

POŞTA

REDACTIUNEI.

D-Sale dlui Gavril Bodnariu în Bochia. Broşura a VII-a Vê.am espedat-o şi credem că o ve-ţi fi şi primit.

Toli în Alba-Iulia. Poesiile »Aşa demult«, »Ca se uit«, se vor publică în nr. 9, celelalte două nu se pot publica.

Dlui P. C. Poesiile »Ce e amorul«. »La o petrecere«, »Cătră poporul român« sunt încercări bunişore, în interesul d-tale însă nu le publicăm până când nu ne vei trimite altele mai bune.

Dlui G. Simu în M-Geja. Primind dela vestitul literat-poporal dl Aron Boca-Velchereanul, spre a-ţi împărtăşi o adresă de felicitare primim bucuroşî rolul de interpret şi ţi-o transpunem cu totă plăcerea, etă-o:

Mult onorate d-le redactor!

Scrierile onoratului domn George Simu, eu nu le pot admira de ajuns. decî poftesc din inimă românească, ca Dumnezeu se-l ţină pre valorosul nostru scriitoriu sănătos întru mulţi ani, şi Dumnezeu se-i dee prin puterea, lumina şi inspirarea spiritului sânt, dor, plăcere, paciinţă şi succese bune, la scrierî şi mai departe, rugându-vê tot odată pre mult onorat D-Vôstră domnule redactor, ca se aveţi bună-tatea a fi interpretul meu. spunându-i on. domn George Simu din partea mea, miî de salutări, felicitări şi urări de bine, noroc şi succese.

Lucră, scrie o bărbate! timpul tace, iute trece.

Şi te vei tređi odată, că sosesc môrtea rece,

Va striga, pēna jos pune, şi pāşese după mine,

Atuncî e trecut tot dorul, pentru scrierî dela Tine!

Velcheriu, la 29 Iuliu 1899.

Cu distincă stimă: Aron Boca-Velchereanul.